Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

BRØDERUP BOGEN 1986

Kære venner, gamle elever og læsere af vort årsskrift!

I år har vi ved udgivelsen af Brøderupbogen ønsket at behandle temaet: At rejse.

For mange har det altid været nødvendigt at kunne rejse. Men for adskillige har det været livsnødvendigt at kunne rejse. Derfor har vi følt at det var vigtigt at prøve at få afdækket, hvad det vil sige at bryde op og rejse mod det ukendte. Det kan så være en rejse mod fjerne eksotiske mål eller en rejse der tvinger én til at tage afsked med al det uvante og begive sig på lykke og fromme ud i den vide verden, eller det kan være den rejse der skaber en ny forståelse af sig selv, og hvad der måske kan give de største oplevelser eller udfordringer, nemlig rejsen i sit eget indre.

Det er derfor et håb, at vore forskellige indlæg måske kunne være med til at give nogle mod til at turde rejse og andre en forståelse for, hvorfor det er så nødvendigt at kunne. Måske kan det give det fornødne skub til at vore unge ikke bliver stækket, inden de skal flyve ud og selv skabe deres tilværelse i en forunderlig fremtid.

Redaktionsudvalget ønsker sammen med skolens medarbejdere alle en god jul og et lykkebringende nytår.

Erik Saul

At rejse er at leve

»At rejse er at leve«. I »Mit livs eventyr« skrev H. C. Andersen de kendte ord, som siden blev hans valgsprog. Ikke alene rejste H. C. Andersen vidt omkring på fantasiens vinger, men også mere jordnær rejste han fra han var ung, til fods, med diligencer og senere datidens mest moderne transportmiddel, jernbanen.

I vore dage tager utrolig mange ud at rejse.

Det der i gamle dage var forbeholdt få, at kunne tage en såkaldt »dannelsesrejse«, er i dag en mulighed mange unge benytter sig af. Men der er også flere og flere der i dag rejser ud i verden og opdager at vi egentlig har det ganske godt herhjemme, og at man måske kunne bruge noget af sin tid og sine kræfter på at hjælpe til en bedre verden. I forordet til »Salamalaikum« skriver Hendes Majestæt Dronningen »Norden er smørhullet i denne verden, og selvom vi måske til daglig synes, at vi har nok at besvære os over . . . . . Vi kan ikke hver især rejse ud og opleve alt, hvad verden rummer af vidunderligt og forfærdeligt, vi må bruge andres øjne«.

At rejse er at leve og at blive opmærksom på livet!

BRØDERUP BOGEN

1986

Udgivet af Brøderup Ungdomsskole og Elevforeningen

Karina og Dorthe fik hilst på pave Paul Johannes II på vor studietur i Rom.

Vi takker alle som har bidraget - uden deres positive indstilling ville vi aldrig kunne udgive vort årsskrift.

Redaktionsudvalg:
Annette Grothe Petersen
Søren Duelund Jensen
Solveig Tybjerg
Tina Koch Hansen
Frank Nørby
Bodil Holm Nielsen
Ea Odborg
Erik Saul (ansvarshavende)

Foto:
Annette Grothe Petersen
Wivi Saul
Claus Nielsen
Jens Bech
Jan Monnerup
Frank Nørby
Jens Larsen
Erik Frohn Nielsen
Ole Hansen

Illustration:
Peder Agersnap, bagside
Niels Lindberg, forsidens flap

Bomærke:
Thorvald Bindesbøl (fragment af akvarel 1874).
Teo Röh, udformet som bomærke

Tryk:
Kvik Tryk, Næstved
november 1986

Flygtning 86

Ea Odborg/86

Vil du låne mine øjne,
så du ser, hvad jeg har set,
eller vil du stadig leve,
som om ingenting er sket?

Vi har kendt hinanden længe,
vore øjne mødtes tit,
i aviserne og TV
fik vi samme mareridt.

Du behageligt i stolen,
ventende på dagens gys,
foran skærmen, med din kaffe,
i et dæmpet aftenlys.

Jeg var den, der måtte segne
under vold, tortur og skrig,
mens du hørte mine bødler,
kalde det for »hellig krig«!

Du i stolen, - jeg på skærmen,
vore øjne mødtes tit,
jeg i mørket, - du i lyset
af et land, hvor alt er frit!

Vi har begge ret til livet,
ret til vand og daglig brød,
du er sikker, - jeg må kæmpe,
- kun den ene lider nød.

Og jeg troede, du forstod mig,
- rede til at blive brugt,
når du så mig mellem andre,
der, hvor kampen blev til flugt.

Du må ikke tøve mere,
livets ur går snart i stå,
- ikke mig, du ser på skærmen,
det er andre, du skal nå.

Tusindvis af børn er prisen,
hvis du ikke træder til,
- tør du stadig være passiv,
som en part af dødens spil?

Du, fra verdens rige lande,
ingen spørger om dit mod,
kun om du vil tænke på os,
fra dit bjerg af overflod!

Ingen kender egen rigdom,
førend alt er tabt og brændt,
som den sidste rest er håbet,
- får det lov at være tændt?

Vi har kendt hinanden længe,
- måske mødes vi igen,
du i stolen, - jeg på skærmen
for at hilse på en ven!

Dette digt blev benyttet ved »Flygtning 86«-arrangementet i Fladså og blev bragt i flere aviser. En gruppe iranske flygtninge var vores gæster.

»Du kan ryge eller rejse . . . . .«

Erik Saul

»- al verdens kringel og snorrige bold,
både hvor den er varm og hvor den er kold,
vil jeg rigtig bese«.

På denne lidt kringlede og snurrige måde fik digteren Poul Martin Møller givet udtryk for den stærke udlængsel, som han følte umiddelbart før sin store Kina-rejse i 1819-21, da han skrev digtet »Af sted«.

Mange herrens år senere, da det gode skib »Jutlandia« var vendt hjem fra det østkinesiske hav omkring Korea - og det var i 1958 eller deromkring - var jeg selv klar til at komme afsted. Det blev hverken til Kina eller Korea, for der havde jo lige været krig. Uden at medtage al for meget af de sidste 10 års lærdom i bagagen, kunne jeg endelig forlade Ålholm Skole i Valby og tage af sted ud i den vide verden.

Mange timers drømme og fantaseren havde utallige gange ført mig milevidt væk fra en ikke al for spændende skoledag. Godt næret af utallige rejsebeskrivelser og farvestrålende film, som dengang omkring de store højtider, var det helt store hit. Især det »mørke Afrika« fremstod med Mau-Mau krige, møde med nyligt »opdagede« vilde stammer og uudforskede »hvide pletter« som det helt eventyrlige rejsemål. Meget fornuftigt holdt jeg mig mine drømme om såvel Afrika som Kina for mig selv. Ellers var jeg nok heller ikke kommet afsted, men var blevet »sat på kontor« øjeblikkelig!

Nu gjaldt det blot om at komme afsted. Friheden kunne begynde for en stund -. Jeg blev godt hjulpet på vej af en meget fin ordning, der dengang eksisterede. Man kunne nemlig, som skoleelev om sommeren med DSB få en rejse til hvilket som helst sted i Danmark. Jeg valgte det fjernest tænkelige sted, og kunne næste dag stå af ferietoget i Frederikshavn, sammen med min gode gamle cykel pakket med en sovepose og cykeltaske.

Mine vilde planer var herfra at drage østover. I modsætning til vikinger, cowboys og andre farende folk der altid drog vestpå. Foran lå der til en begyndelse et mindre hav, men jeg følte at jeg havde et helt ocean af tid og muligheder til rådighed, inden jeg seks uger senere skulle begynde min videre uddannelse. Jeg stod nu som nissen ved det store hav, men havde slet ikke tid til at spejle mig. Snarere spejdede jeg nok stadig efter Stormugolens rige - og drog derfor østover mod mine drømmes mål. Efter nogle dage nåede jeg da omsider til Stockholm. Her oplevede jeg for første gang som ung at være på egen boldgade i en stor og spændende by og nød de lyse, nordiske nætter om bord på det gode skib »af Chapman«. Et gammelt sejlskib der var indrettet som vandrehjem, midt inde i Stockholms skærgård, hvor mødet og samværet med mange unge fra andre lande blev en kollosal udvidelse af min forestilling om, hvordan man som ung kunne leve livet.

Rejsen til det lidet eksotiske Stockholm betød, at mit verdensbillede med ét blev meget større, end det kendte fra en københavnsk forstad. Tænk, at man dengang oppe i Stockholm kunne se en amerikansk film, som »De unge løver« - det var nemlig ikke muligt at se amerikanske film og ej heller at købe amerikanske plader i Danmark. Snart var dog de surt sammensparede penge ved at være opbrugt, og ad støvede grusveje gik det nu videre nordpå. Tit kunne man udføre småjobs og tjene nogle få kroner eller modtage en gratis overnatning. Cyklen holdt mirakuløst til det lange stræk. Rundt om Siljansøerne i Dalarne, videre nordpå for derpå at suse ned gennem det midterste af Sverige og ud til kysten. Herfra blev det til en eventyrlig tur rundt på Gotland, som allerede dengang oplevedes som et sandt paradis for en kommende tur-cyklist. Og så gik det hjemad. Over hals og hovede måtte jeg i største tidsnød løsrive mig fra de nærmest paradisiske tilstande, som jeg fandt derude på den skønne ø midt i Østersøen. Endnu husker jeg den sidste dags mareridt, hvor jeg måtte køre 256 km for at nå hjem og hvile ud et par timer inden jeg godt udaset, men meget stille kunne begynde min læretid.

Nu havde jeg fået blod på tanden. Jeg ville ud at se mere. Så jeg erkendte hurtigt at med den beskedne løn, jeg fik som lærling, kunne der ikke blive råd til både at ryge og rejse, så jeg valgte at rejse!

Allerede om efteråret gik jeg ind til Dansk Vandrelaug og bestilte min første skirejse. Dengang kunne man komme ud at se med DSB i en 8-mandskupe i hele 10 dage til Østrig for 333,00 kr. alt incl. Nu gjaldt det blot om at få sparet op til det fornødne udstyr, hidtil havde jeg kunnet låne min fætters aflagte ski, som egnede sig fortrinligt til mine dumdristige udfoldelser i Søndermarken eller ude i Dyrehavens kuperede terræn, men jeg var helt klar over, at de næppe var egnede til at suse ned ad skråningerne på Alperne. Jeg måtte derfor have et par rigtige ski! Det fik man dengang hos Illum. Her gik der hver vinter nogle meget norskudseende ekspedienter i et par knickers og store sweaters og solgte norske træski. I stedet for julegaver og ved en ihærdig opsparing lykkedes det mig at få samlet de nødvendige 125,00 kr. som det kostede at erhverve disse fascinerende transportbrædder med datidens sidste skrig i kapelbindinger og bambusstave. Jeg var blevet grundigt overbevist om, at med disse brædder kunne man med den største lethed betvinge selv de allerstejleste pister og sorte løjper, blot man beherskede et minimum af plovsvingsteknik og det helt svære Christiania-stem. I sandhed må jeg nok indrømme, at selv med beherskelse af den ypperste norske svingteknik blev det en halsbrækkende affære at skulle »fare af sted«. For allerede den første dag oppe i den lille tyrolske by Steinach, som ligger lige før Brennerpasset, viste de dyrt erhvervede norske brædder sig totalt ubrugelige. Kanterne var blevet slebet helt runde og sålerne revet op af den hårde skaris. Men det hele var også sket med en noget anden fart end hjemme på »Djævlebakken« såvel den lille oppe i Søndermarken som den berygtede i Dyrehaven. Kablerne til binderne havde revet begge hæle af de gamle fedtlæderstøvler og de store uldne plusfours var gennemblødte af utallige fald i dyb sne, mens den hjemmestrikkede færøtrøje lugtede fælt af vådt får, så måtte jeg indse, at der nu ikke engang var en enkelt schilling tilbage til blot en enkelt »smøg« hvis jeg i de resterende dage skulle leje det mest simple udstyr, der kunne befordre mig videre rundt i Alperne.

Siden har mange spurgt mig: »Hvorfor har du altid villet rejse så meget?«, og næsten i samme åndredrag - »Hvordan får man råd til det?« Svaret har næsten altid været det enkle, at hvis man virkelig vil se noget og få nogle gode oplevelser, så har det altid kunnet lade sig gøre for relativt få penge, når man blot var indstillet på, at der så var noget andet man måtte undvære.

Derfor har jeg siden bestræbt mig for at kunne tage - akkurat som salig Poul Martin Møller - afsted. På mine mange rejser har jeg måttet sande H. C. Andersens valgsprog »At rejse er at leve«. Den intense følelse af at være til, virkelig at leve, har jeg i så rigt mål oplevet på mine rejser. Fra jeg var 16 år har jeg kun med undtagelse af årene, hvor jeg var soldat eller da jeg kom til mit andet drømmemål som ulandsfrivillig i Afrika, været afsted mindst 1 gang årlig for at stå på ski.

Heller ikke cyklen har jeg opgivet. »Gammel kærlighed ruster ikke«. Det gælder om med den som med cykler blot at holde den ved lige og til stadighed pudse den. Så derfor kører jeg nu stadig med min gode cykelven land og rige rundt på den kære stålhest. Så jeg må nok i dag erkende, at den strofe i Poul Martin Møllers digt »Af sted« stadig taler til mig.

»Appelsinger og druer
og granens top,
frøkener og fruer og ridder og knap!
Jeg vil glide på skier ved Nørreport
og gå nøgen for Otaheitis sol
med en krans af koral«.

Fra efterårets cykelture. Strabadserne synes overvældende.

Det er pauserne, der gør turene udholdelige!

For også jeg har haft den lykke at kunne suse rundt på ski og gå rundt hvor appelsinerne gror, selvom jeg endnu har det fjerneste mål, Østens Otaheiti til gode. Så har rejserne givet mig mulighed for at sige et farvel til min velsignede fødeby, Valby. Følelsen af at være fri, og kunne bryde i et jubelråb: »Jeg vil løbe min vej« har egentlig ikke ændret sig på noget tidspunkt, fra jeg som ung for første gang drog afsted.

Men jeg har også ved at rejse oplevet at føle mig hjemme et helt fremmed sted i en fremmed by, blandt fremmede mennesker, med et sprog jeg desværre endnu ikke forstår. Der har jeg haft oplevelsen af at høre mere til end i min hjemstavn. Ganske simpelt har jeg tabt mit hjerte til Rom. Med vor store og meget rejsende digter H. C. Andersen kan jeg helt samstemmende sige at i Rom blev jeg født igen. H. C. Andersen var hele livet på farten, han elskede at rejse, men det var i Rom han virkelig følte sig hjemme. Så selvom verden stadig er stor og fristende, så er det Rom jeg til stadighed vender tilbage til. Det begyndte som et godt venskab og det udviklede sig til et godt kærlighedsforhold, der bare blev bedre og bedre, jo længere man lærer hinanden at kende.

I sommers kom der nok en god tekst af Kim Larsen: »Forklædt som voksen«. Engang sad han i en rundkørsel i Italien, og skulle dér efter sigende have betragtet italiernes susen ud og ind imellem hinanden. Mirakuløst med en næsten barnlig begejstring kastede de sig ud i trafikken. Jeg oplever ved at rejse til Rom, at der »farer man rundt« på en helt anden måde. På en gang meget civiliseret, samtidig med at den oprindelige begejstring ved at være til og kunne udfolde sig er blevet bevaret.

Her kan man både fare afsted og man kan drive op og ned ad gaderne - flanere - kaldte man det i gamle dage. Set udefra en form for færden tilsyneladende helt uden mål, men som en betagende form for tidsfordriv, som aldrig ville kunne tillades i det kolde nord.

At rejse betyder måske dybest set en øget erkendelse af, hvor forskelligt mennesket »farer afsted«.

I dag må det være en opgave at opfordre alle unge til at bryde fra det vante og trygge. Lev op til dine drømme og forventninger om at livet og eventyret venter, når du blot tager din cykel eller interrailpasset frem og så drager afsted. Måske synger du også som Poul Martin Møller der i din tid sluttede sin sang, der handlede om at tage sig sammen og turde bryde op fra sin velsignede fødeby, med at råbe et hurra.

Hurra blåtrøjede danske knøs!
Hejs pjalten i vejret og skuden øs!
Snart vi flyver afsted«.

Så hvis du endnu ikke har fået ønsket dig de nødvendige cykelklemmer eller en rygsæk, så er det på høje tid, hvis du skal nå at skrive det på dine julegaveønsker. Tids nok skal voksenlivet om de ubønhørlige krav om uddannelser og forpligtelser fastholde en stor del af jer unge, der netop trænger til at bryde ud. Desværre giver vi ikke i dag alle unge en rejsebillet, som jeg i sin tid fik, til at kunne rejse ud i den vide verden. Jeg kunne håbe, at hvis vi voksne virkelig mener, at der engang skal være forståelse og fred mellem folk, så ville dette være en overmåde billig foranstaltning. At lade alle unge få mulighed for at tage lidt omkring og »finde sig selv«. Ihvertfald ville de møde helt andre menneskers skikke, som de så ville komme til at holde af, og fremover have lyst til at være sammen med andre folkeslag under fredelige former.

Kort sagt, det er op til os alle, men først og fremmest jer unge, om I vil bruge pengene og livet til at »ryge« med alt hvad det indbefatter af et stort materielt forbrug, eller I vil foretrække at rejse, hvor I kan samle erfaringer og udfordringer, venskaber og oplevelser op, som ellers så let kan forsvinde i den bare røg.

Så god rejse fremover!

Rejs - mød dig selv!

Erik Frohn Nielsen

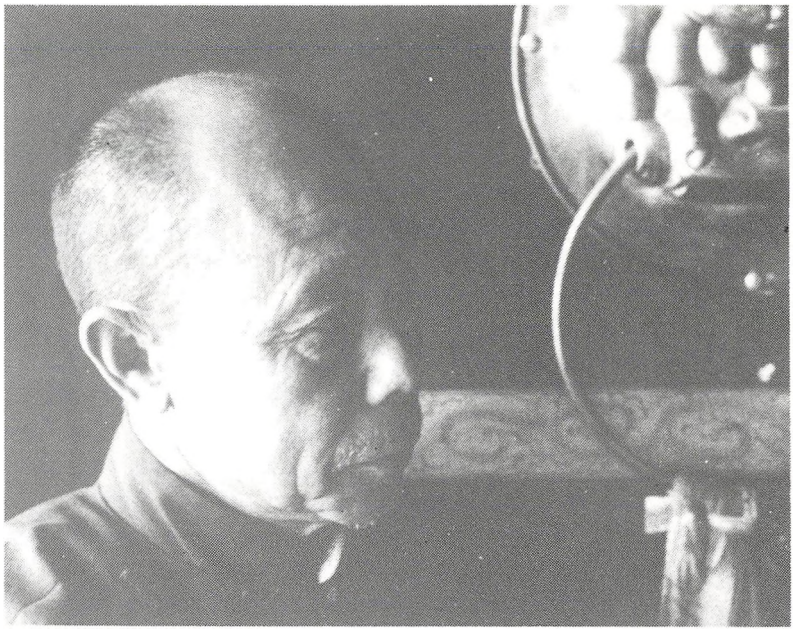

»Jeg skal rejse på torsdag«, siger den travle forretningsmand. Og om torsdagen sætter han sig i en Jumbo som transporterer ham til New York, Tokyo eller Paris. Her bor han på et første klasses hotel i en uge eller ti dage, hvorefter han jumbo'er hjem igen.

»Vi rejser på lørdag«, fortæller familien. Og om lørdagen flyver de til Samos, Costa del Sol eller Mallorca. Her soler de sig i otte måske fjorten dage, spiser, drikker, danser og flyver så hjem igen.

»Jeg rejser i næste uge« meddeler husets datter, og tager den følgende uge med inter-city toget til Randers, hvor hun besøger sin gamle tante i et par dage.

Eksemplerne kunne fortsættes.

Vi bruger udtrykket »at rejse« til mange forskellige endemål. Oftest bruges udtrykket med et eller andet befordringsmiddel fra hjemmet, til en bestemt destination, og tilbage igen. Opholdet på destinationen er, for langt størstedelen af de »rejsendes« vedkommende, tids- og formålsbestemt på forhånd: Forretningsanliggender, ferie, konference, sportsbegivenhed, kongres, familiebesøg, diplomatisk aktivitet, etc.

Gennem mit arbejde har jeg haft det privilegium at rejse meget over store dele af jorden. (Jeg bruger ordet »privilegium« med flid og med taknemmelighed på trods af, at jeg er hunderæd for at flyve og at jeg let bliver søsyg).

I løbet af mine mange rejser er der lidt efter lidt indsneget sig et mere og mere dominerende perspektiv i mit forhold til det »at rejse«. Det er stadig spændende og berigende at komme til fremmede steder og opleve alt hvad der er anderledes, at få nye indtryk, og at kunne videregive dem på en eller anden måde. Men derudover er det »at rejse« i høj grad tillige blevet et spørgsmål om et »møde med mig selv«, og af »at prøve mig selv«. Det er ingenlunde så egoistisk som det lyder.

Under et ophold i Indre Mongoli - for et halvt årstid siden -, på steppen nord for Hohhot, gik jeg en nat ud af teltet. Over mig funklede en klar og uendelig stor stjernehimmel. Jeg lagde mig på ryggen i græsset med hænderne under hovedet, så op mellem stjernebillederne, og følte mig meget lille. Tusinde af kilometer hjemmefra, på steppen der bredte sig horisonten rundt, blandt mennesker hvis sprog jeg ikke forstod og hvis tusindårige kultur var totalt fremmed. Et lysende stjerneskud fór gennem rummet; noget gik til grunde derude i uendeligheden. Jeg fornemmede at jeg selv var på en klode, og at den både drejede sig og gled gennem universet. Jeg rejste mig og gik svimmel tilbage til tæpperne i teltet. Uden at kende svarene forstod jeg, at mennesker altid har måttet stille sig spørgsmålene: Hvem er jeg, og hvorfor?

På rejse gennem Mongoliet og i det nordlige Kina oplevede jeg konstant at være konfronteret med en kultur jeg ikke forstod. Intet af det jeg så, havde nogen relation til noget jeg kendte. Ganske vist havde jeg forberedt mig hjemmefra, læst om sprog, arkitektur, filosofi, levevis, religion, osv. Men bøgerne beskrev kun overfladen,

og jeg fik rig lejlighed til hele tiden at »afprøve mig selv«. Hvad var det for fordomme der slørede mine oplevelser? Hvorfor reagerede jeg på mine indtryk som jeg gjorde?

Når man kommer til et mongoltelt bliver man modtaget efter et urgammelt ritual. Der påhviler værten og hans familie ganske bestemte pligter, som skal opfyldes på bedste måde. Ellers er man en dårlig vært, og en dårlig vært er et ringeagtet menneske. Som gæst har man også pligter - gæstepligten -, og en dårlig gæst er også et ringeagtet menneske. Det er ingen undskyldning at være uvidende. Man kan læse sig til hvad der forventes af en gæst, og hvad gæsten ikke må. Man må ikke komme galopperende i fuld fart hen til teltet; det ville en budbringer af dårligt nyt gøre. Man må ikke beholde ridepisken i hånden når man går ind i teltet; det opfattes som arrogance eller en provokation. Alt sådant kan og bør man sætte sig ind i. Også at man drikker den forgærede hoppemælk og spiser det kogte fedthalefår man bliver budt. Men hvad bøgerne ikke fortæller om er, hvordan man må glemme, eller tilsidesætte, mange vante anskuelser og fordomme af f.eks. æstetisk eller hygiejnisk art. Når værten flår kødstykkerne fra hinanden med hænderne - hænder der er snavsede, og med lange, sorte og flossede negle - og smilende rækker gæsten det, hvad så? Ja, så tager man smilende imod den udvalgte himmerigsmundfuld og gnasker den velbehageligt i sig, og skyller smaskende efter med sur hoppemælk. Selvfølgelig. For har værten ikke slagtet sit bedste får og rakt dig, gæsten, det bedste stykke? Og har han ikke efter bedste evne plejet hoppemælken medens den gærede i gedeskindet?

Under en »gudstjeneste« i et Lamakloster mumles bønnen »Om mani padme hum« igen og igen; og der blæses skingert i konkylier; spilles på fløjter lavet af menneskelårben; stødes i meterlange basuner; bækkener slås bragende sammen; der ringes med små klokker. Hvorfor denne ugudelige, kakofoniske larm? En uvidende ikkekristen ville med undren kunne berette om nogle mærkelige mennesker, der i deres helligdom har figurer der forestiller deres gud som bliver henrettet på den mest grusomme måde; og at de drikker hans blod og spiser hans kød. I løbet af en lang samtale med en lamapræst spurgte jeg ham - mindre naivt end det umiddelbart kan synes -: »Hvem er da Jeres Gud?«. Han smilede og svarede: »Ude på steppen vokser der en smuk, rød blomst. I kalder den »Lilje«. Vi kalder den »Tumsnee ulan-tsetsej«. Men det er den samme blomst«.

Vores kinesiske tolk var en umådelig sød og hjælpsom kvinde på omkring 25 år. Uden at kny, og altid med et smil, delte hun alle vore rejsestrabadser med os. Hun var ærkekommunist. Det er jeg ikke. Vi talte ofte om emnet, og var meget uenige. En dag var hun indesluttet tavs, og smilet var borte. Da jeg trængte ind på hende fortalte hun mig, at hendes to-årige søn var blevet meget syg, og hun følte sig så langt borte fra ham. Hun spurgte om jeg havde børn, og jeg fortalte om min datter hjemme i Danmark. På resten af turen talte vi ikke mere om vore forskellige politiske opfattelser.

Kort før min hjemrejse aflagde jeg afskedsvisit i Yonghegong templet (Temple og Harmony and Peace). Da jeg skulle gå og havde sagt farvel til lamapræsten sagde han: »Farvel - ven - og fred med alle væsener«. En så smuk afskedshilsen får jeg ikke, når jeg i næste uge skal rejse hjem med SAS fra London. Men jeg har, - forhåbentlig -, en god kontrakt med hjem fra »rejsen«.

Over grænserne

Poul Hartling

At rejse er at leve

Sådan sagde H. C. Andersen i 1855. Omtrent på samme tid skrev Bjørnson i en sang: Ud vil jeg, ud - o, så langt, langt, langt, over de høje fjelde. Udlængslen, trangen til at overskride grænserne var nok noget typisk for tiden. Der var imidlertid mange i den generation, der aldrig havde været uden for sognets eller amtets grænser.

Udlængslen er vist den samme til alle tider, men nu om dage er det normalt at have rejst over mange grænser og til mange lande. Rejsebureauerne er blevet en væsentlig del af underholdningsindustrien. *At rejse er at opleve.* Udenlandsrejser er noget af det, man sparer op til. Det er i høj grad det, ferien skal bruges til. Rejsen er et krydderi på tilværelsen, noget ekstra, eller efterhånden er det ikke noget ekstra, men noget normalt at rejse uden for landets grænser.

For andre er det at rejse en del af deres arbejde. Jeg har prøvet det i en periode, hvor arbejdet krævede mange rejser. I løbet af otte år fløj jeg mere end 1.000.000 km med almindelige rutemaskiner plus lange strækninger i små fly eller kørte i stive landrovere ud til områder og steder, der bestemt ikke var turistmål. Det var nemlig dér, flygtningelejrene fandtes.

Flygtningene, jeg mødte i lejrene, havde også rejst. Ofte mange hundrede kilometer til fods. Gennem uvejsomme egne, ørkener eller jungleskov. Eller de havde sejlet i skrøbelige både over det åbne hav. For dem gjaldt det: *at rejse er at overleve.* Det havde været deres eneste mulighed: at forlade de fortrolige omgivelser, deres land, hjem, slægt, og begive sig ud i det ukendte med den bevidsthed, at de næppe nogen sinde ville kunde vende hjem igen.

At rejse er mange ting - lige fra ferienydelser til overlevelsesnødvendighed. Når en dansker rejser, er det næsten altid selvvalgt. Ingen i vort land tvinges af politiske, religiøse eller racemæssige grunde til at forlade de hjemlige strande. Men når en flygtning rejser, er det som en landsforvisning.

En dansker modtages i reglen godt i udlandet. Jeg har selv erfaret, at den der kommer fra de nordiske lande bliver vel modtaget. Man véd ikke meget om Danmark eller de andre nordiske lande (ude i verden gør man ikke forskel på os), men man véd i store træk, at det er lande, der ikke har kolonialistiske eller imperialistiske hensigter, at de er fredelige og venligtsindede over for andre, at de har et udviklet socialt velfærdssystem, og at de folk, der kommer fra de lande, gennemgående er hæderlige mennesker med en humanistisk indstilling.

En dansker på turistrejse mærker heller ikke så meget til de vanskeligheder, som sproget og de fremmede forhold betyder. De fremmede omgivelser er jo ligefrem en attraktion. Det er en del af oplevelsen. Og sproget - jo, man klarer sig. Man er der kun midlertidigt, og med fingersprog og nogle kundskaber i verdenssprogene, især engelsk, kan man gøre sig forståelig, så længe det kun drejer sig om at blive indlogeret og at få noget at spise.

For turister, der kommer til Danmark, er det heller ikke vanskeligt.

Anderledes forholder det sig med flygtninge, der må indstille sig på at være i det nye land resten af livet og søge at bygge en ny tilværelse op for sig selv og deres børn. For dem rejser der sig mange problemer. De opdager, at der er mange andre grænser i livet end de statsgrænser, de har overskredet. Der er mange forhold, der be-grænser vore muligheder for at kunne kommunikere.

Besøg fra Afrika hvor en musikgruppe gjorde opmærksom på forholdene i det sydlige Afrika.

Jeg tænker ikke på det fremmedhad, der undertiden stikker sit grimme hoved frem, når vi møder fremmede i vore hjemlige omgivelser. Jeg tænker på de mange dagligdags forhold der, uden at vi egentlig vil det, udgør en grænse, en barriere mellem mennesker. Hudfarve, religion, livsmønster, spisevaner, omgangsformer. Alt det, der for de fremmede er den naturligste ting af verden, kan i forholdet til værtsnationen komme til at betyde en grænse, en barriere, som det er vanskeligt at nedbryde. Den vanskeligste grænse har jeg endda ikke nævnt. Det er sproget. Det at kunne udtrykke sig ubesværet om livets daglige forhold, men også om følelser, om holdninger, der er livsvigtige for en, er mere afgørende, end de fleste på forhånd tænker sig. Kan man ikke kommunikere, er man ikke et helt menneske. Sprogvanskeligheden kan altså være et stort handicap for den fremmede. Så længe han ikke magter at tale landets sprog, vil han dag ud og dag ind føle, at han står over for en barriere, der spærrer mellem ham og de mennesker, han skal leve iblandt. Det er endda sådan, at for de »indfødte«, som ikke har sprogbesværligheder, kan de fremmedes manglende sprogfærdighed også udgøre en spærrende grænse. Til alt det, som kan vække uvilje over for de fremmede, kommer også, at »de taler så underligt«. De fremmedes accent eller sproglige ubehjælpsomhed adskiller dem straks fra alle andre. De er aparte. Det næste skridt er så ofte, at de skal »kanøfles«.

At rejse er at leve. At overskride grænser kan være berigende, livsbekræftende, horisontudvidende. Det gælder da også for de grænser til andre, der ikke består i stats-grænser. Vi skal ikke lade os spærre ude fra andre mennesker. At nedbryde den slags grænser hører også med til det at leve.

I SOM KOM HERTIL!

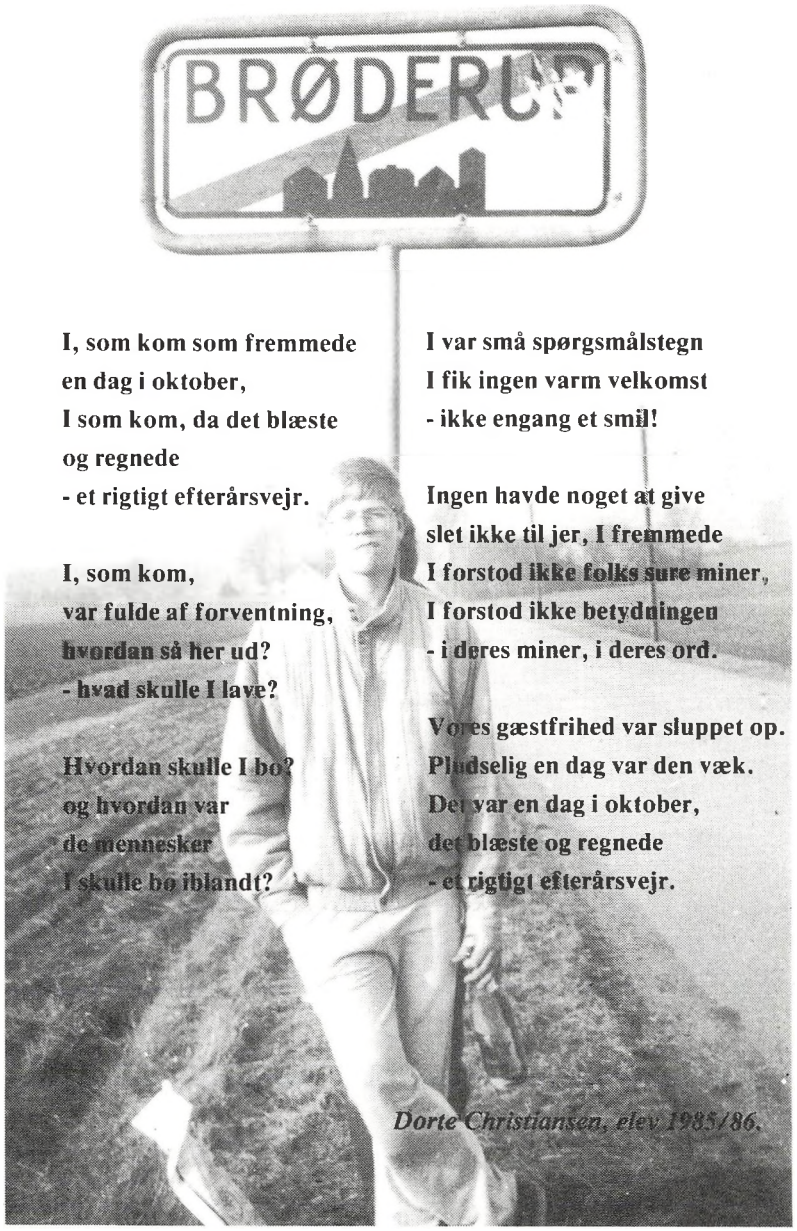

I, som kom som fremmede
en dag i oktober,
I som kom, da det blæste
og regnede
- et rigtigt efterårsvejr.

I, som kom,
var fulde af forventning,
hvordan så her ud?
- hvad skulle I lave?

Hvordan skulle I bo?
og hvordan var
de mennesker
I skulle bo iblandt?

I var små spørgsmålstegn
I fik ingen varm velkomst
- ikke engang et smil!

Ingen havde noget at give
slet ikke til jer, I fremmede
I forstod ikke folks sure miner,
I forstod ikke betydningen
- i deres miner, i deres ord.

Vores gæstfrihed var sluppet op.
Pludselig en dag var den væk.
Det var en dag i oktober,
det blæste og regnede
- et rigtigt efterårsvejr.

Dorte Christiansen, elev 1985/86.

At rejse er at overleve

Interview med Abed Hussein ved Mia Jakobsen, Tina Neessen og Bjørn Rasmussen, elever 1986/87

En af dem, der i sommer efter endt ophold ikke kunne tage hjem, var Abed Hussein. Han var flygtning fra Libanon. Vi spurgte ham, hvad gjorde at du rejste fra Beirut til Danmark?

- Min familie kunne ikke være ret længe af gangen i vores lejlighed, når kampene mellem de rivaliserende grupper brød ud. Derfor havde min familie heller ingen indvendinger, da jeg besluttede mig for at flygte. Jeg kendte ikke noget til Danmark dengang. Det gjaldt blot om at komme væk fra en hverdag, hvor skolegangen tit var afbrudt som følge af krigshandlinger, som jeg også selv havde taget del i de sidste 3 år.

Først flygtede jeg ned til Sydlibanon.

Herfra rejste jeg sammen med min fætter og en ven til Cypern. Det gjaldt om at få et visum til Vesttyskland. Det blev rejsens egentlige mål. Selvom vi kun kunne få et turistvisum. Det betød, at jeg skulle vende tilbage til Cypern indenfor 3 uger. Jeg fik nye problemer, da den interntationale lufthavn i Libanon var lukket over 1 måned. Langt om længe fik jeg plads i et fly. Men det viste sig svært, blot at få lov til at komme ud til flyet. Det var farligt at vise min identitet. Paskontrollen sagde, at mit pas var ulovligt - hvilket det ikke var - sikkert for at få nogle penge. Det gav jeg ham. Ialt 150 D-mark. Tilbage havde jeg kun 50 D-mark, da jeg langt om længe havnede i Østberlins lufthavn. De penge gik til en taxa til Vestberlin, men her kunne jeg ikke få opholdstilladelse, så jeg tog til Danmark. Jeg kan fortælle, at min fætter tog videre til USA, og at min ven blev afvist der.

Vi spurgte så, hvordan det var at komme til Danmark? Om det var svært at få opholdstilladelse og hvordan den første tid som asylansøger forløb.

- Nej, det var det ikke for mig, men det er meget forskelligt fra person til person. Nogen venter op til 6 måneder. Jeg ventede kun i 2 måneder.

Vores sidste spørgsmål gik på, om han da ikke savnede sin familie?

Abed Hussein bliver interviewet af Mia, Bjørn og Tina ved vort flygtningearrangement.

- Ja, det gør jeg meget. Men de kan ikke komme herop. Det er blevet vanskeligere nu at flygte.

Det er svært for mig, at jeg ikke kan komme i forbindelse med min familie. Jeg ringer til dem tit, men det er svært at få forbindelsen igennem. Jeg kan ikke skrive til dem, fordi der på grund af kamphandlinger omkring lufthavnen er blokeret, således breve ikke kommer videre frem. Derimod får jeg tit brev fra min moder, som spørger, hvorfor jeg dog ikke skriver til dem.

Hun skriver, at min familie heldigvis har det godt, og jeg ikke skal tænke på at vende tilbage til Libanon og krigen. At min lillebror på 12 år allerede nu er i krig, og at også kvinderne nu må deltage.

Abed Hussein sluttede med at sige at han var glad for at opleve, at ikke alle danskere var racister.

Og for ham var det at rejse simpelthen nødvendigt, hvis han skulle overleve.

Kærlighed og udvandring

En beretning om livet i Sydsjælland for 100 år siden

Niels Schou

Søren Petersen blev født i landsbyen Eskildstrup i Kongsted sogn 1834. Allerede da han var 11 år gammel var han plovdreng og hyrde hos Lars Peers, Leestrup. Hans far mente, det var godt at han kunne gå derud og få føden. Søren Petersen har fra sin barndom og ungdom i Sydsjælland skrevet sine erindringer, da han som ældre var emigreret til Amerika. Fra hans ungdom har vi valgt følgende ud.

»Jeg havde sjældent tid til at gå i skole mere end 1 eller 2 dage om ugen.

Vores gamle skolelærer hed Larsen. Han var halt. Han sad på en stor flad bræddekasse, der var ca. 1 fod høj. Ovenpå denne kasse stod hans bord og stol. Deroppe sad læreren det meste af tiden. Og når vi skulle høres i lektien, måtte vi gå op til ham. Han holdt bogen, mens vi fortalte.

Jeg havde det ikke nemt med regning, for min far ville ikke købe en regnebog til mig. Jeg ved ikke hvorfor, men han ville ikke hjælpe mig med regnestykkerne. Han sagde: »Skolelæreren kan jo forklare dig det. Jeg har aldrig haft glæde af det, jeg har lært, måske får du det heller ikke. Du får nok lært at arbejde, og det må du være tilfreds med«.

Den første maj 1849, da jeg var 14 og et halvt år gammel fik jeg tjeneste hos Ole Madsen i Leestrup. Der var jeg 1 år. I løn for min tjeneste fik jeg en og et halvt sæt klædning. Der havde jeg det temmelig godt. Men jeg troede dog jeg kunne gøre det bedre oppe hos Hans Jørgensen, så da året var omme flyttede jeg derop.

Jeg var 2 år hos Hans Jørgensen der boede på gården matr. nr. 4a i Leestrup, hvor alt gik godt.

Efter at have fået nok af at have arbejdet på de store gårde, så fandt jeg plads hos en gammel bonde i Everdrup ved navn Ole Peers. Han var bror til den Lars Peers, som jeg for 12 á 13 år siden havde tjent hos. Ole Peers var 75 år gammel og meget lig sin bror Lars. Jeg skulle gøre en del af kørslen, passe hestene, gøre pløjning og meget andet. Stedet var på omkring 70 tdr. land men det havde været dårligt bearbejdet.

Efter jeg i 1858 var kommet til Everdrup følte jeg mig meget ensom. Det skyldtes, at min søster, som jeg plejede at besøge nu, boede så langt borte. I stedet måtte jeg gå omkring om aftenen for at finde nogle karle at holde selskab med. Det tog ikke lang tid, før jeg blev bekendt med mange af karlene. De fleste af bønderne havde deres egne voksne sønner. De var meget gemytlige allesammen.

En af de mest velstillede bønder i byen var Ole Christiansen. Hans sønner var altid på færde som urostiftere. Det gjorde de for at få noget at more sig over. Og jeg brugte mange halve nætter sammen med

Et typisk sydsjællandsk landarbejderhus. Foto fra ca. år 1900.

dem. Så den første sommer, jeg var i Everdrup, gik tiden godt.

Da vinteren kom, blev jeg bekendt med endnu flere af bøndersønnerne, deriblandt Peter Larsens sønner. De var alle meget selskabelige, og jeg troede ikke, at de havde så mange stolte følelser ved sig, som mange af de andre bøndersønner, og tiden gik rask. Peter Larsens søn, Lars, blev jeg også bekendt med. Han var yngre end mig, måske 19 år. Hans søster, der hed Dorthe Sophie var 23 år. De 2 var mere sindig af temperament end de fleste andre jeg kendte. Derfor gik jeg derhen om aftenen for at tale og synge, (gården var i 1807 udflyttet fra sin beliggenhed nordøst for Everdrup gadekær og opført nær vejen til Rådegård). Vinteraftenerne gik godt hermed, indtil en aften, hvor jeg mødte Lars. Han sagde, det måske var bedst, at jeg gik et andet sted hen i aften . . . .

Jeg gik derfor ikke derhen i nogle dage, indtil jeg efter nogen tid mødte hende (Dorthe Sophie). Hun fortalte mig om den irettesættelse hun havde fået af sin far. Jeg kom straks til at tænke på, at han var nok ude på at gøre mig så ringe og forargelig, derfor svarede jeg, at når hendes far, havde så meget imod mig, da var det bedst ikke at ses mere. Det var min selvrådighed og selvrespekt, der havde rejst sig. Vi skiltes og gik hjem for at tænke over al det der var kommet så uventet imellem os.

Jeg kan ikke nægte, at jeg var begyndt at tænke på, at vi engang kunne samles som ægtefolk. Derfor fattede jeg den beslutning, at det var Dorthe Sophie, der havde de største ubehageligheder hjemme hos sin fader, og han måske ville prøve at få hende til at lyde hans befaling og lade mig gå min egen vej. Men da han fortalte hende, at dersom, at hun ville have noget at gøre med mig, da skulle hun forlade stedet og rejse bort, for så ville han ikke have hende hjemme mere. Dog, da hun havde gjort sig færdig og skulle ned at tjene kammerherre Wind på Bækkerskov, da blandede hendes moder sig i striden og gik imod sin mands uretfærdige ide. Moderen var af en ganske anden mening end manden. Hun vidste meget mere om datterens hemmelighed. Men da hun ikke så på mig med så stor ringeagt som manden, syntes hun derfor ikke at have noget imod at vi så hinanden.

Alt dette gav mig en hel del at tænke over. Jeg havde et stykke tid ikke haft så meget lyst til at besøge Dorthe Sophie. Det skyldtes ikke, at jeg havde tabt kærligheden til hende, nej, det modsatte var tilfældet for hun havde i sandhed vist sig tapper, modig og urokkelig i sine følelser.

En tid efter gik jeg derover en aften og traf hele familien i dagligstuen. Efter jeg havde været der en liden stund, sagde manden, at han ønskede at jeg skulle derhen, hvor jeg kom fra. For han ønskede ikke at have mig i sit hus. Nu gjorde jeg noget forkert at svare ham på følgende måde. Jeg sagde, at dersom han ikke ville have mig i huset, da kunne han sætte mig udenfor..

Dorthe Sophie sagde, at jeg burde tie. Det gjorde jeg fordi hun sagde det. Jeg gik, og hun gik med udenfor.

Nu havde jeg en del fredsforstyrrende tanker i mit indre. Det, der generede mig, var den ringeagtelse, som Peter Larsen havde vist mig. Jeg var fattig af fattig afkom, en lav og ringe person i hans øjne. Jeg var ikke værdig til at møde ham, og langt mindre værdig til at gifte hans datter. Derfor fik jeg da i hovedet at rejse herfra.

(Søren Petersen rejste så til København for at blive soldat, idet han stillede sig i stedet for en anden, der betalte for at han skulle gøre tjeneste for ham. Efter soldatertiden rejste han rundt som tjenestekarl på forskellige gårde i Everdrup og Hyllede).

Dorthe Sophie hørte nu at han var kommet til Hyllede og gik derover for at besøge ham . . . .

Søren Petersen begyndte nu at besøge Dorthe Sophie - »Dette gjorde jeg så nogle gange. Og jeg kom således engang imellem på besøg

Søren Petersen

Dorthe Sophie

hos Peter Larsen, men Peter Larsen var så underlig, han ville ikke se mig eller tale til mig. Og dersom han var ved hjemmet når jeg kom, gik han bort for ikke at være nær mig«. Der var omtrent 4 mil (4 x 1,6 km) fra Hyllede til Everdrup. Når Dorthe Sophie havde været på besøg hos min søster, så fulgte jeg altid hende hjem. De 4 engelske mil var ikke langt at gå for os, men vejen tilbage syntes længere når jeg var alene.

Imellem Hyllede og Everdrup var der pæne skove, der var Mørkebjergskoven og Gab-vænge. I de skove var der gode veje. Sommetider var der fodstier med bænke ved siden af. Derigennem spadserede Dorthe Sophie og jeg så mange gange når stjernerne tindrede så blidt. Månen tittede nu og da ned til os på bænkene, hvor vi sad. Det var behagelige tider . . . . .

Tæt ved Rådegård - kuns en engelsk mil fra Everdrup, var der en lystskov, hvor der både var gange og bænke. Der havde vi også spadseret mange gange. Når nattergalen sang lystig, var det da noget under, at en kunne falde i søvn i sin elskers arme?

Rådegård var en proprietærgård på 2-300 tdr. land. Manden som ejede og boede på gården blev kaldt en proprietær. Folkene på denne gård var gode folk, både ejerne og tjenerne.Der var et stort mejeri, der var bestyret af en dame, der blev kaldt en mejerske. På gården var der også en stuepige. Disse 2 kendte Dorthe og af den grund blev jeg også tit indbudt til deres selskab, hvor vi morede os godt. Jeg blev også indbudt til et par store bryllupper i Everdrup. Det var ellers ikke brugen at have tjenestekarle med til sådan storartede gæstebud. For det syntes som alle vidste, at jeg var forloved med Peter Larsens datter. Men trods alt dette følte jeg mig i mit indre at alt ikke var helt rigtigt. Så selvom jeg havde haft hende i mine arme, og jeg vidste at hun elskede mig, så ville hendes fader ikke opgive sin egensindighed.

Det var en søndag aften, hvor Dorthe var blevet indbudt til selskab hos mejersken. Jeg var også indbudt, men det var blevet silde på aftenen før jeg nåede Dorthes hjem. (Dorthe var så gået til selskabet og Søren Petersen går derhen og finder hende i selskabet). Vi havde en god tid til langt ud på natten. Dorthe og jeg spadserede fra Rådegård igennem en skov, og kom næsten til Tågeskovgården, hvor vi satte os under de store bøgetræer. Og, selvom jeg havde 5 engelske mil at spadsere hjem, havde jeg ikke travlt, det var som om vi ikke kunne blive færdige med at tale. Da ingen af os sagde mere, nynnede jeg en sang for hende. (To ting ud i verden min elskede).

(Om foråret fortæller Søren Petersen sin husbond Mads Larsen at han hellere vil rejse til Amerika. Mads Larsen sagde da at det behøvede han ikke gøre, da han ville hjælpe ham til et stykke jord).

Et par uger efter kaldte Mads Larsen mig ind i stuen. Han ville tale disse Amerika-nykker over med mig, som jeg havde fået ind i hovedet. Jeg svarede ham, at jeg hellere ville rejse end at leve her i yderste fattigdom, hvor jeg er ringeagtet af andre mennesker. Da jeg havde sagt det, fik Mads meget at sige. Ja, han blev næsten vred. Medens han sagde disse ord: »En karl som du behøver ikke stå tilbage for nogen anden hvad arbejde og snildhed angår«.

Jeg kom derfor til den beslutning, at jeg ikke ville tage imod Mads' tilbud, og Dorthe forlangte heller ikke jeg skulle gøre det, hun sagde blot hun elskede mig, og at hun ikke kunne elske nogen anden. Dette havde hun også sagt til sin far, så han ikke behøvede at søge efter nogen mand til hende. Jeg kunne ikke overtale Dorthe til at tage med mig til Amerika. Hun ønskede at adlyde sin moder, der ikke var villig til at lade hende tage ud på så lang en rejse. Dorthe og jeg talte al møje igennem, og jeg lovede hende, at dersom hun kunne lade mig rejse uden at sørge for meget derover, så ville jeg love hende, at jeg ville komme tilbage om 2 år.

Det var den 2. maj 1863, da jeg rejste over Hamburg til Amerika. Vi var 19 dage på søen fra Hamburg til New York. Da vi var midt ude

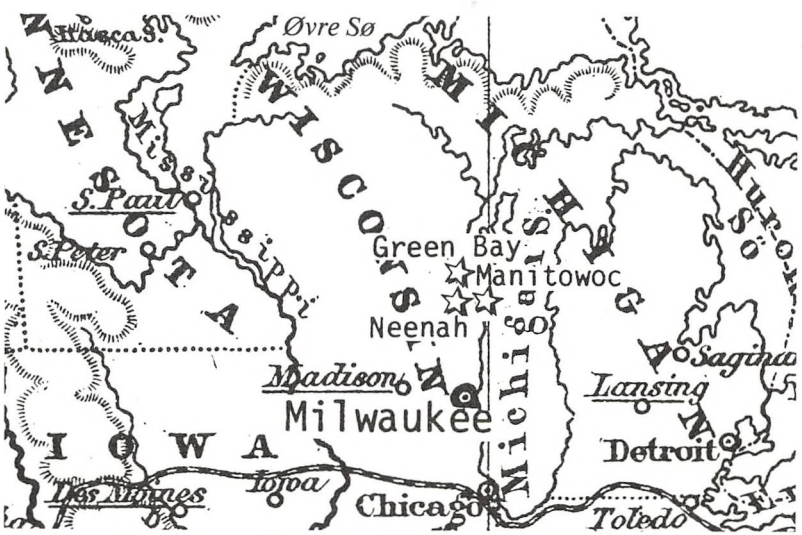

De danske udvandrere bosatte sig i Iowa, Minnesota og Wisconsin. Neenah og Green Bay er vist ved ☆

på Atlanterhavet havde vi en temmelig hård storm. Stormasten brak en morgen. Tovene blev alle hugget over. Og den brukne mast med alt, hvad der hang ved den blev selv kastet i søen, mens vi sejlede afsted.

Fra Danmark var vi 7 á 8 unge karle tillige med nogen få familier. I blandt os var en karl fra Lolland der sang adskillige sange. Jeg skrev en ned som han selv havde digtet:

Farvel mit fødeland jeg byder,
jeg rejser til en fremmed strand,
hist fra skibet klokken lyder,
jeg føler ret i hjertets savn.
Farvel i danske bøgeskove,
hvor nattergalen triller slår.
Farvel i danske grønne skove.
Til Danmark vil min længsel stå.
Farvel du mit fødeland,
med den rene friske strand.
Farvel du mit kære gamle Danmark.
Farvel du mit fødeland.

Vel er jeg ung og mit hjerte banker,
så varmt og frodigt i mit bryst,
dog vemod er i mine tanker,
thi jeg forlader hjemmets kyst.
Jeg forlader de kjære gamle steder,
hvor jeg kender hver en plet,
som så min barndoms første glæder.
At skilles gør ej hjertet let.
Jeg forlader den danske jord,
hvor min gamle moder har boet.
Rejser bort fra det kjære gamle Danmark,
Farvel du mit fødeland.

Det var ikke let at lære engelsk, og da jeg kom til New York var det lettere at blive forstået end at forstå dem. Jeg blev ikke længe i New York, men rejste videre vest på til Neenah, hvor jeg arbejdede på en farm.

(Hvordan det så gik videre med Sophie og Søren Petersen).

Søren Petersen faldt godt til i Wisconsin, hvor han arbejdede hos forskellige farmere og deltog som frivillig i den amerikanske borgerkrig. I 1866 rejste han til New York og arbejdede på et hotel, der ejedes af en af hans krigskammerater. Den 15. oktober ankom Dorthe Sophie som var meget medtaget af en hård sørejse og plaget af søsyge. Samme dag giftede de sig og rejste tilbage til Neenah. I 1871 købte de 160 tdr. skov og krat som de så begyndte at opdyrke i Green Bay 80 km fra Neenah. Efter 10 års strengt arbejde rådede de over en god farm med 80 tdr. land agerjord og 80 tdr. land skov, med heste og køer, får, svin og høns, med korn og kartofler og frugttræer og i 1879 kunne de bygge et nyt stort stuehus for Sophies arv fra forældrene. De fik 4 drenge og 4 piger, men ingen af børnene ønskede at føre farmen videre. I 1910 rejste de til Californien for at besøge nogle af deres børn. Der dør Søren Petersen, og på hjemvejen bliver Dorthe Sophie syg og dør på hjemrejsen. De ligger begravet i Green Bay.

Niels Schou har samlet Søren Petersens manuskript og lavet en beretning om en udvandrerskæbne og livet i Sydsjælland for Amtscentralen for undervisningsmidler i Næstved.

Ungdomsskolen hjulpet på vej til udvidelse med gave

Fik 100.000 kroner af SDS - om- og tilbygning skal udføres næste år

Formanden for SDS Sydsjælland, kammerherre Wolff-Sneedorff, yderst til højre, overrakte checken på 100.000 kroner til Jesper Ellegaard, Patrick Andresen og Charlotte Boserup fra Elevforeningens juniorbestyrelse, der her ses sammen med forstanderparret Vivi og Erik Saul.

At cykle er at leve

Interview med Jørgen Jannerup ved Mads Møller og Ditte Frandsen, elever 1986-87

Vi besøgte Jørgen Jannerup for at få svar på vores spørgsmål om hans og hans kones, Ingrid Burmans, tur jorden rundt på cykel. Turen var i korte træk således: Maj 1984 cyklede de fra Vordingborgs torv. Herfra cyklede de til Brüssel, hvorfra de fløj til New York, cyklede tværs over Canada, fløj videre til Japan, så til Kina, Indonesien, Malaysia, Thailand, Burma, Indien, Nepal og Tibet, tilbage til Indien, med båd til Afrika, som de måtte opgive at cykle igennem på grund af krige og den slags ting, dog cyklede de 300 km i Egypten, hvorfra de sejlede til Europa. En tur på ca. 30.000 - 35.000 km.

- Hvordan fik I råd til at tage afsted?
- Havde I nogen sponsorer?

Nej, men vi solgte alt hvad vi ejede, dvs. en andel i et hus, bil og møbler. I alt havde vi 150.000 kr., hvorfra de 90.000 kr. skulle gå til mad. Resten var til transport. For at få rede penge undervejs havde vi kreditkort med.

- Hvor meget oppakning havde I med?

Vi havde hver 30 kg som indebar: telt, soveposer, køkkenudstyr, tøj og reservedele til cyklerne. Det var ikke altid vi sov i telt eller på vandrehjem, vi havde meldt os ind i en organisation som hedder »Servas«, det er en værtsorganisation, hvis man melder sig ind, kan man bo gratis hos medlemmer i hele verden 1-2 dage.

- Havde I problemer med visa, sprog og vaccinationer?

Nej, ingen af delene, visa og de vaccinationer der skulle fornys, kunne vi få undervejs, og engelsk talte de i de fleste lande, så det var heller ikke et problem.

- Var I syge undervejs?

Den eneste gang vi var rigtig syge, var i Europa. Vi havde fået gulsot i Afrika, som så brød ud i Grækenland. Vi lå på sygehus i 14 dage begge to. Først Ingrid så mig. Vi var heldige, sygdommen kan vare i flere måneder, og der er ikke noget medicin imod den. At det ikke blev værre, tror jeg, var at vi var i så god fysisk form.

- Havde I købt nye cykler til turen?

Nej, vores cykler var 6-8 år gamle. De er håndbygget så de passer perfekt til os. Inden vi tog afsted fik vi dog udskiftet alle smådelene.

Det blev alle tiders fidus at spise med pinde i Kina - det gav nemlig lange pauser.

Undervejs møder man de ejendommeligste trafikanter. Der er ubetinget vigepligt for elefanter.

- Havde I aldrig hjemve?
Ikke så meget. Men især op i mod jul kan man ikke lade være med at tænke på det derhjemme. Juleaften blev fejret i Guangzhou, en kinesisk by. Vi gik ind på byens fineste restaurant, sådan en med små søer, pavilloner. Vi havde hver et sæt fint tøj med, og det havde vi så på den aften.
- Havde I aldrig lyst til at give op?
Nej, tværtimod, da vi kom til Europa, havde vi »næsten« lyst til at starte forfra. Vi havde heller ikke lyst til at være mere end to, for vi duer ikke til at cykle i grupper.
- Havde I problemer med vejret?
Nej, faktisk ikke, kun lige i Europa, hvor vi blev nødt til at cykle i snestorm i 10-20 minus grader.
- Hvor mange billeder tog I undervejs?
Vi tog 3500 lysbilleder, som vi er ved at udarbejde fire forskellige foredrag om.
- Hvordan var det at komme hjem?
Det var godt at komme hjem til familie og venner, men det var svært at skulle vende sig til det stressede liv. F.eks. kunne vi slet ikke hidse os op over at toget var forsinket. Vi kunne næsten heller ikke finde ud af at handle ind i et supermarked, der var alt for mange ting at vælge imellem.
- Hvad er jeres planer fremover?
Vi vil leve livet stille, finde et husmandssted, hvor vi kan dyrke vores egne grønsager, og have et par høns.
- Har I noget I vil sige til sidst?
Ja, det er spændende at rejse på cykel i andre lande, men der er mange andre måder at rejse på. Jeg synes det er en god ide at unge tager ud og rejser, hvis de ikke har noget at lave. Hvis man har lyst til at tage afsted skal man gøre det, det er spændende - det behøver jo ikke være på cykel. Har man lyst så tag afsted!

Atter i år var der cykeltræf på Brøderup, hvor over 100 gæster ankom og fik en god eftermiddag sammen med nogle af vore gæve cyklister, som her ses før starten.

En indre rejse gennem livet . . .

Sr. M. Aloisia O. Ss. S.

Den største og mest forunderlige rejse der findes er selve livet! Du bliver født til verden lille og ubehjælpsom og uden at eje noget. Det eneste du er sikker på i livet er, at du engang skal forlade denne verden og uden at kunne tage noget som helst med dig! Du er altså en pilgrim på rejse, og hvor du end blev født og senere kommer hen, så er det kun for en kortere tid, du opholder dig et vist sted, - måske en årrække - men du har intet blivende sted på denne jord!

Hvis du er kristen, så ved du at du er skabt i Guds billede, skabt til at blive Ham lig til og med (1.Mos, 1,27). Du er skabt i kærlighed, fordi du er udgået fra Gud, som er selve kærligheden, for at vende tilbage til Gud og i Ham alene blive lykkelig - og det for evigt!

Jeg er Vejen, Sandheden og Livet, siger Jesus selv (Joh. 14,6). Du er altså på vej, og hvis du følger Ham, så er du på vejen, der er sandheden, som fører til livet - det virkelige liv! I din søgen efter sandheden må du først og fremmest udgranske dit indre, gøre dig det klart hvilken vej du vil følge. Gennem troen opdager du Guds tilstedeværelse i dit indre, og at du er i hans hænder. Dette venskab, hvordan uddybe og forstærke det, så din tro bliver dit forsvar på din farefulde rejse?

Før du overhoved begiver dig på rejse, ved du mere eller mindre klart hvor du vil hen. Hvad er meningen med livet, hvad vil du med det? Hvad vil du prioritere og ved hjælp af hvilke midler vil du nå dette? Er der noget du vil give afkald på, ét gode til fordel for et andet f.eks.? - Som på rejse, så også i livet, du må til dels være konsekvent. Du kan ikke tage alle befordringsmidler på én gang - eller overhoved ingen. Før eller siden må du tage stilling, ellers kommer du ingen vegne, og livet bliver uden mening.

I modsat fald har alt en mening, for den som tror. Nogle mennesker når til en indre erfaring om Gud, så han bliver centrum i deres tilværelse. Som den mand der står beskrevet i evangeliet, han søgte efter perler og ved fundet af én meget kostbar, solgte han alt hvad han ejede for at købe denne perle (Matt. 13,45-46). Det er denne tro og dragen mod Gud som det kostbareste, der får unge mænd og kvinder til at vælge klostertilværelsen. I klostret begynder man ligesom på en indre rejse, i ensomhed og stilhed, men i fællesskab, gennem bøn og meditation får man indsigt og kundskab om Gud.

Uden Gud kan mennesket umuligt finde sin egentlige mening, for det er jo intet andet end en skrigende længsel efter Ham et »værende vendt mod Gud« (esse ad Deum), som Thomas af Aquin siger. Mennesket er skabt som mulighed, og kun mulig for Gud at virkeliggøre. Kun gennem Gud bringes mennesket til sin fulde virkelighed. I hans fravær finder mennesket ikke sig selv, derfor bliver livet meningsløst. Intet menneske kender sig selv, hvis det ikke kender Gud, for i Ham har det sin sande identitet. I kontakt med Gud gennem troen føler du dig »hjemme« - du er kommet hjem - hvor du i verden end befinder dig. Du går frem og ser op ikke ned og tilbage. Du lever i troen og som Paulus forklarer, det du tror er jo ikke blevet åbenbaret endnu. Nu ser du som i et spejl, i en gåde, men da skal du se ansigt til ansigt (1.Kor. 13,12). Heraf håbets glæde og den indre overbevisning at dette livs besværligheder er intet at regne i sammenligning med den kommende herlighed.

Det erfarer du i bønnen, i stilhed og ensomhed (Rom. 8,18) indfor Gud. Så skimter du i det fjerne din rejses mål og bliver opfyldt af usigelig glæde og fred, den fred og indre glæde som verden ikke kan give, for den kommer fra Gud!

Søster Aloisia har i mange år modtaget os i Birgitta-klosteret på Piazza Farnese i Rom på vor årlige studierejse.

Gammelt træsnit: Den hellige Birgitta fra Vadstena.

Mindeord

Efter et langt og virksomt liv afgik skolens tidligere formand Einar Nielsen, 2. påskedag ved døden, 89 år gammel.

Igennem mere end 50 år har Einar Nielsen været en af skolens mest trofaste støttepiller. Altid parat med råd og dåd for at bevare vor skole som kulturelt samlingspunkt i Sydsjælland.

Som bestyrelsens formand fik han stor betydning, og i samarbejde med skolens tidligere forstander, Ejnar Greve, var han med til at sætte sit præg på vor skole. Altid med dygtighed og overblik, ikke mindst på det økonomiske område.

Med sit altid venlige og forstående væsen blev han afholdt og respekteret af alle. Ved sin afgang som formand, var det derfor helt naturligt, at Einar Nielsen blev æresmedlem af bestyrelsen på livstid.

Et sjældent, fint menneskeliv er nået sin afslutning, og alle vi, som lærte Einar Nielsen at kende i vort skoleliv på Brøderup Ungdomsskole vil huske ham i taknemmelighed og ære hans minde.

At vandre

Jens Beck og Claus Nielsen

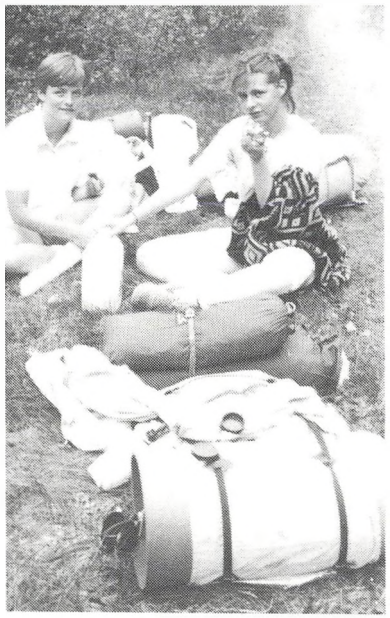

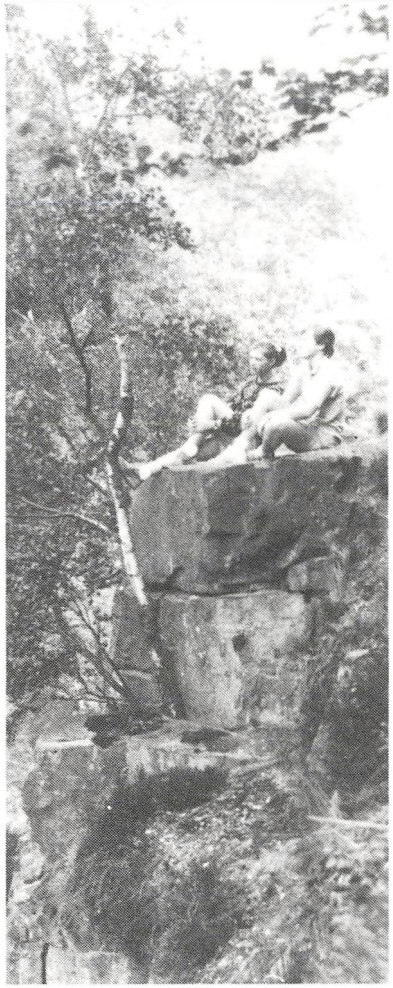

I de senere år har der på Brøderup Ungdomsskole været tradition for, at afholde 3-dages ture i maj/juni måned.

Disse ture har bl.a. været udformet som cykelture, sejlture, sommerhusophold, kanoture og lejrture m.m.

I de seneste to år har et af tilbuddene været, en vandretur med fuld oppakning på de sydsvenske åse. Vi havde flere grunde til at vælge vandreturen i Sverige, som emne for vores 3-dages elevtur. Danmark byder mange steder på en storslået natur, men ofte er afstandene for små og bebyggelsen for tæt.

Som lærere var det væsentligste det sociale aspekt. Alle deltager på lige fod. Den traditionelle lærer/elev rolle bliver delvis ophævet. Alle bliver nødt til at yde, i såvel forberedelsesfasen som i de praktiske gøremål.

Mange unge oplever sjældent, i dagligdagen, hvor meget de rent fysisk kan præstere. Det er ikke in at få sved på panden - og kunne lide det. Vores erfaring kan vel dårligt udtrykkes bedre, end den blev det af en elev på toppen af en bakke: »Hvor er det fedt!«

Det lykkedes os faktisk at vise de unge, at man godt kan udskifte walkman og ghettoblaster med fuglesang, rislende bække, sus i træernes løv, smådyrs puslen i forårets flora, bålets knitren samt nattens larmende stilhed.

Før de unge vælger sig ind på turen, bliver de orienteret om, at den væsentligste forudsætning for at deltage, er ønsket om fysisk udfordring i samspil med naturoplevelser. Vi oplever da også, at det ikke udelukkende er idræts/spejder orienterede elever, der vælger denne tur. Endvidere bliver eleverne oplyst om det rigtige grej. Markedets billige rygsække, telte og regntøj viser sig i praksis at være fuldstændig ubrugelige. Reklamerne giver falske løfter. Eleverne oplever i forbindelse med turen, glæden ved at forberede, anskaffe og anvende virkeligt velfungerende grej.

Med en økonomi på ca 200 kr. pr. deltager er det realisabelt at arrangere vandretur i Skåne. Skåneleden har været målet for os, begge år. Her findes udmålte strækninger og nødtørftigt udstyrede overnatningssteder. Vi vandrer langt fra byer og veje, den svenske almenrätt benytter vi os af i udstrakt grad.

Vandreturen får skoleåret til at gå op i en højere enhed.

I 1987 skal der atter vandres på Skåneleden.

Malta - nyt og spændende

Jens Beck, Lisbeth og Peder Agersnap

For fjerde år i træk tager et hold elever til Malta, Europas sydligste land midt i Middelhavet, - til en spændende fremmedartet natur, et bjergland med terrasseformede sletter, der skråner ned mod kysterne med Middelhavets reneste badevand.

Den centrale beliggenhed har gennem årtusinder gjort Malta til et attraktivt mål for tilrejsende med mere eller mindre fredelige hensigter. Malteserne har en indvandrerfortid, der går tilbage til 4.000 f. Kr., hvor de første indvandrere, Sicilianerne, slog sig ned som bønder. Senere fulgte fønikierne, romerne, byzantinerne, araberne, johannitterridderne, franskmændene og sidst englænderne, der først opgav kolonisationen af Malta i 1964, hvorefter øen har været selvstændig siden, og har gjort det helt fortrinligt, sikkert takket være en utrolig samhørighed mellem malteserne.

Malteserne er af natur et stolt, men utroligt åbent og venligt folkefærd. Deres eget sprog, Malti, er stærkt beslægtet med arabisk, men da alle maltesere taler udmærket engelsk, vil sproget ikke være nogen hindring for at opnå en god kontakt til befolkningen, - og dette er i alt væsentligt et af de vigtigste punkter i vores formål med Malta-turen - at besøge malteserne på deres vilkår og ifølge deres samværspræmisser, og ikke at komme anstigende som en flok nyfigne turister fra det høje nord. Med respekt for maltesernes dybt religiøse grundholdninger og med ydmyghed overfor deres levevilkår har vi gode chancer for at komme i meget tæt kontakt med lokalbefolkningen. Det kræver naturligvis, at vi som overflods-danskere for at glemme vores egen priviligerede tilværelse, åbner alle sanser og suger til os af det, en meget åben og venlig befolkning kan lære os stressede nordboere . . .

Klimaet gør, at vi selv i januar kan bevæge os rundt i noget, der minder om let sommertøj, ja muligheden for et middelhavsbad ligger lige for, hvis man blot ikke er for kuldskær!

Vi har gennem årene etableret en række gode kontakter på Malta, dels med private, dels med ungdomsklubber og skoler, - og agter naturligvis at »trække« på disse gode venners hjælp for at gøre den kommende tur ligeså udbytterig som de tre andre har været.

Rejsebrev

fra Sydøstasien og Australien

Gitte Andersen, elev 1981/82

Hej alle Brøderuppere!
Fredag den 19. september sagde jeg farvel til familie og venner samt 14 måneder i Danmark.

Nu skulle det være. Efter 2 års spændende læretid i et rejsebureau.

26 unge mennesker lettede fra Kastrup og først 24 timer senere var vi i Thailand. Vi tilbragte 3 dejlige og meget spændende dage i Bangkok. Fremmed krydret mad, som det tog lidt tid at vænne sig til, slangeshow og thaidans. 2 dage boede vi ved et af Thailands kendte badesteder, Pattaya. Der var skønt badevand og havde man lyst at tilbringe døgnets 24 timer på en bar, var der rig mulighed. I Pattaya fik jeg prøvet »en masse godt fra havet«.

Derefter tilbragte vi 2 dage i Singapore. Nej, hvor var der rent og pænt alle vegne. Vi tog 1 dag til Malaysia for at se olie og gummiplantager.

Så gik turen til Australien, hvor vi mødte den »familie« vi skulle bo hos og hjælpe i 6 måneder. Her er jeg nu, og der er nok at gøre på farmen med 8000 får, som snart skal klippes og 800 Herefordkvæg. Her er dejligt grønt i dette område.

Desværre bruger de ikke hestene så meget, men motorcyklerne, da det sparer tid. Men første gang vi drev kvæg hjem var til hest og det var en oplevelse.

Når de 6 måneder er omme, skal vi samles igen og tilbringe nogle dage på Fiji og Honolulu og derefter går turen til Canada, hvor vi skal arbejde i 7 måneder, før vi igen ender hvor vi startede, i Danmark.

Jeg håber I allesammen har det godt.

Hilsen Gitte Andersen

Up with People

Patrick og Helle fra holdet 1985/86 interviewer Scott og Gina ved et besøg på skolen i foråret

Scott Hanson kommer fra USA og har danske slægtninge. Gina Samchek kommer fra Canada og stammer fra Ukraine. De er en del af Up with People som optrådte i Fladsåhallen som led i deres tur rundt i Danmark.

- Hvad fik dig til at melde dig til Up with People?

Gina: Jeg har altid kunnet lide at danse og spille. Min storesøster var med for 2 år siden og jeg var allerede da interesseret. Jeg kan lide at rejse og få kontakt med unge fra forskellige lande. Derfor tog jeg afsted efter 12 års skolegang.

Scott: Jeg kommer fra et område i nærheden af Minneapolis, hvor der er en gruppe, som hedder Sing out, som jeg var med i før jeg kom til Up with People. Alderen i Sing out er 16-19 år men i Up with People er den 18-25 år.

- Er der nogen politisk indflydelse i Up with People?

Scott: Der er hverken politik, religion eller profit indblandet. Formålet er at bygge bro mellem landegrænserne og forbedre forståelsen blandt unge fra forskellige lande. Overskuddet fra vores koncerter bliver brugt til mad, transport, legater m.m. For hver deltager i Up with People er omkostningerne ca. 17.000 US $. 1/3 betaler vi selv, 1/3 betales fra entréindtægter og den sidste 1/3 betales af private firmaer.

- Skal man have nogen forkundskaber i musik, dans osv.?

Gina: Det er selvfølgelig godt at have, men det er ikke noget krav. Man melder sig vel heller ikke til, hvis man ikke kan lide at synge og stå på en scene.

Scott: I starten af året var der godt halvdelen af deltagerne, som havde forkundskaber i sang og musik, men resten lærte det hurtigt.

- Er der mange unge mennesker, der ønsker at rejse med Up with People?

Scott: Ca. 12.000 bliver interviewet hvert år og af dem bliver 1500 accepteret og ca. 600 kommer til optagelse. Man skal udfylde en masse formularer om alt muligt, fordi de kun vil have folk, som virkelig vil med.

- Har det givet en bedre forståelse for andre unge fra andre verdensdele?

Gina: Det er godt at finde ud af, at unge er ens og vi alle er mennesker. Da vi lærte showet havde jeg en værelseskammerat fra Norge og vi fandt ud af at vi havde de samme interesser og snakkede godt sammen og vi blev gode venner. Det er helt sikkert jeg vil tilbage til Skandinavien. Nu har jeg en dejlig familie at besøge.

- Hvorfor er I nogle steder i 3 måneder og andre steder kun 1 uge?

Scott: Det afgør vores planlæggere, som finder steder, hvor man er interesseret i at høre os. Vi var i Sverige i 7 uger og i år har vi også været i Finland. Det er svært at komme ind i et nyt land.

Gina: Her i Danmark har vi kun været 5 steder. Vi håber at komme mere rundt næste gang vi kommer til Danmark.

- Har I været i nogle østlande?

Scott: Ja vi har været i Østtyskland, Polen, Tjekkoslovakiet, Jugoslavien og Kina. Vores gruppe skulle have været til Leningrad i Rusland i år. Man skal inviteres - man kan ikke bare komme. Vi kom desværre ikke til Rusland fordi den mand, som gav os invitationen var flyttet til en anden del af administrationen. Den nye mand kendte intet til os og derfor må vi arbejde for det igen. Vi vil også meget gerne til Australien og Sydamerika. Vi har før været i Sydamerika, men

Gina, Scott, Patrick og Helle.

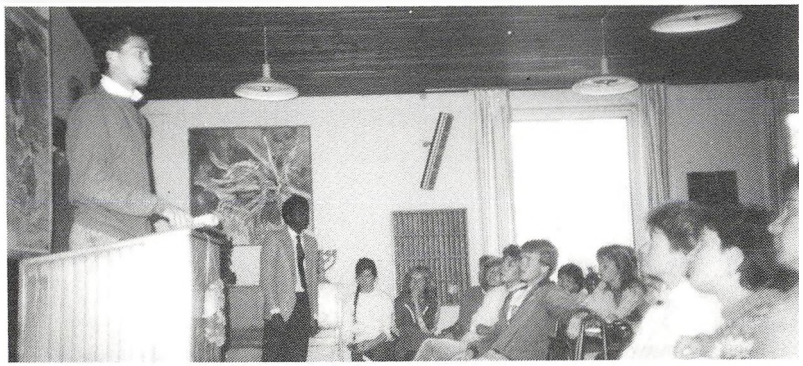

Der kom mange og fortalte om at rejse!

nu er det svært på grund af økonomien i landene. De har ikke råd til at vi kommer. Et show koster ca. 5000 $.

- Da I startede i USA var I 5 grupper - var I da på tur rundt i USA først?

Scott: Ja men 1 gruppe tog direkte til Nordirland. Normalt er man først på tur rundt i USA. 2 grupper er i Europa, 1 gruppe i Kina og 1 gruppe i Japan. Vi skal alle mødes igen i USA.

- Hvordan bliver jeres fremtid efter Up with People?

Scott: Jeg skal fortsætte på universitetet i Wisconsin. Der er 5000 studerende fra alle lande. Jeg skal udbygge min viden i engelsk og spansk. Jeg håber at komme på handelshøjskolen, men man skal have meget høje karakterer. Der vil jeg studere bl.a. international økonomi. Jeg interesserer mig meget for skiløb og håber at blive skiinstruktør i det gode skiterræn i Colorado.

Gina: Jeg skal også videre på universitetet i min hjemby og senere til Mcgill universitetet i Montreal for at studere fransk. Jeg håber senere, jeg kan få arbejde i Frankrig. Jeg vil også vedligeholde min interesse for musik ved mit trompetspil.

- Hvad har I selv fået ud af at være med i Up with People?

Scott: Man lærer meget om sig selv og en meget vigtig ting er at man værdsætter sine forældre mere nu. Jeg tog dem for givet, men nu kan jeg se, hvad de har været igennem og alle de beslutninger, som de måtte tage hver dag.

Gina: Det har været et helt andet liv, som gør at man værdsætter mange ting derhjemme, som man før bare tog for givet. Jeg tror, at først når vi har fået det hele lidt på afstand, kan vi se hvor meget vi har lært på det år.

Tunesien Eventyrets land

Annette Grothe Petersen

Mens det stadig var snevejr og hundekoldt i Danmark, stod 28 forventningsfulde mennesker, Ann, Frank, Jesper, 24 elever og jeg fra elevforeningen, og pakkede vores kufferter for at tage en uge til Tunesien. Ann og Frank havde været i Tunesien før, men for hovedparten af os andre, var det første gang, vi skulle så langt, så det var med stor spænding, vi mødtes i Kastrup lufthavn tirsdag morgen den 28. januar, for at tage afsted på skolens første studierejse til Tunesien.

Fra min skjulte båndoptager, som jeg gennemspillede efter hjemkomsten, har jeg valgt disse udpluk, for at fortælle om vores rejse.

- Ihh. . . . altså, nu er vi i Afrika - er I klar over det!!
- Se nu at komme ud, jeg vil ud og mærke solen og varmen -.
- Jeg skal altså være rigtig brun inden vi kommer hjem! - ska' vi ikke ud at svømme lige så snart vi kommer til hotellet?
- Jo, men jeg skal altså ha' vekslet penge . . . . Jesper, ka' man veksle på hotellet??

. . . . .Og jeg vil gerne byde jer velkommen til Tunesien, temperaturen hernede er 20°.

- Har du set der!! Det er jo et æsel . . . . . det troede jeg ikke . . . .
- Jo, ka' du ikke huske det billede, vi så på skolen. Der var da æsler.
- Ja, men alligevel.
- Kors hvor er her støvet, det ser nu også noget rodet ud noget af det.
- Ja, men det ser da hyggeligt ud med de hvide huse med fladt tag.
- Medinaen, sikken et mærkeligt navn!!
- Har du set de smykker der ovre, ska' vi ikke lige se?
- »Bare kigge, ikke købe. - You danish girls? Special price for you«

الجمهورية التونسية

- Ja, han var vel nok flink, man sku' tro, han havde set os før.
- Nu vil jeg altså hjem, de åndsvage mænd, de er ikke rigtig kloge, man kan jo ikke gå i fred.
- Tænk, de kan ikke tåle man smiler til dem. Så tror de straks noget!
- Her, ka' du ikke ta' i den ene side af tasken. Den vejer så meget - det er alt det vi har købt!
- Taxi, Taxi . . . . . .
- Tror du, det er forsvarligt at køre i den. Den er jo ved at falde fra hinanden.
- »El Ksar hotel«, please!
- Man ká jo ikke høre, hvad man selv tænker i den larm. Ká vi ikke be' ham om at skrue ned for det arabiske musik?
- Kattejammer, mener du!!
- Det er godtnok tidligt at stå op for at køre på udflugt!!
- Ja mand klokken er 6 - jeg troede vi var på ferie!!
- Hvad er det nu den mur heder - den dér mur - har vi ikke hørt om den?
- Jo, det er den akvædukt til Karthago . . . . .
- Hvad er en akvædukt? - Det er en vandledning - mand !!!
- Der er ellers mange mosaikker her på Bardomuseet - de siger, det er den største samling i verden . . . . .
- Er det ikke den dér hvide og blå by vi skal se nu?
- Jo, du mener Sidi Bou Said . . .
- Ja, ja, og bagefter er der Karthago.
- De har nu været ret dygtige de tunesere dengang . . . . . synes du ikke?
- Jo, det var nok ham Hannibal . . . . .
- Ved du, at de ofrede små børn til deres guder?
- Nu er jeg altså træt. Tunis var næsten ved at være for meget!
- Det er i dag vi skal besøge den dér familie, er det ikke?
- Jo, og I må love at opføre jer pænt, når vi sådan kan få lov til at komme ind i folks hjem.

I vinteren 1986 blev det os, der tog ud og fortalte!

- Frank, hvor mange videobånd tror du de har med deres bryllup? Vi er ved det 3. nu . . . . . .!
- De snakker kun tunesisk og fransk - ka' du forstå hvad de siger?
- Næ !!!
- I eftermiddag skal vi besøge en ungdomsklub her i Sousse - gad vide hvad de laver der?
- Det er ærgeligt, at vi ikke ka' fransk - vi ka' jo ikke tale med dem! Det er godt Jesper kan oversætte.
- Det er da mærkeligt, de ikke ka' snakke engelsk . . . . .
- Det bliver en lang dag i dag, når vi skal køre i bus næsten 700 km!
- Ja, skal vi ikke synge, vi har hæfterne med!
- Det er utroligt, at der er brug for så mange oliventræer!! Nu har jeg kun set dem den sidste halve time her til min side!!

Det er helt fint, om Brøderup kunne skifte hestene ud med nogle tandem-kameler!

- . . . . . og næste stop på turen bliver El Djem, hvor soldaterkejseren Gordianus blev udråbt til kejser . . . . . i tiden frem til 1600 tallet stod teatret stadig . . . . . og vi kører herfra igen om en time.
- De siger, at det er næsten lige så stort som Colosseum i Rom.
- Jeg er altså ved at være sulten. Ska' vi ikke snart spise?
- Jo, når vi kommer ned til den dér by, man ikke kan se!!
- Hva' mener du??
- Ja, der hvor de bor i huler, som Ann har snakket om - det med den gamle kone og alt det . . . .
- Nå ja! - Matmata.
- Jeg skal altså ride på kameler, lige meget hvad det koster! Tror du de bider?
- Ka' du ikke låne mig til en kamel? Jeg har ikke flere penge! Den vandpibe var alligevel dyr. Du får dem når vi kommer tilbage!
- Nå, ser Gabes oasen sådan ud! Der er vist over 200000 dadelpalmer.
- Tror du den krokodille er levende?
- Ja, det er den sandelig - det er godt der er hegn om!!
- Har du set den handelsskoleklasse fra Herning, der er kommet, mens vi har været væk.
- Ja, de er godt irriterende - de larmer og alt muligt. . . . . og hvem er det der får skylden?
- Ih, hvor er det surt, at det nu er den sidste dag. I morgen skal vi hjem. Der er kun beduinfesten tilbage, nu vi har været i Kairouan.
. . . . . Kairouan er en af de fire hellige byer indenfor den islamiske tro. De tre andre er Mekka, Medina og Jerusalem.
- Moskéen i Kairouan var flot, syntes du ikke?
- Jo, men det er utroligt, at de ikke får hold i ryggen og hård hud på knæene af al det bederi!
- Ja, det er noget andet end høstgudstjenesten i Snesere!!
- Det er synd for den stakkels kamel, der skal gå rundt om den brønd hele tiden for at trække vand op. De tror, at der er en underjordisk forbindelse til en brønd i Mekka.
- Gad vide hvad en beduinfest er for noget?
- Hesteopvisning, akrobatik, brødbagning, kornmaling . . . . hvad bli'r det næste?
- Godt de ikke fik mig ind og danse rundt eller male korn!!
- Hvad skal vi ha' at spise - de kalder det Couscous!!
- Hvor blev Trine og Nanna af?
- De gik den vej !!

Mon vi kan byttes med et par får og en kamel?

- Se, der er de, de skal danse mavedans!
- Trine, Trine!! hvordan var det??
- Jeg ved det ikke, jeg er helt rundtosset efter det her . . . .
- Jeg glæder mig nu til at komme hjem, jeg har ikke en rød reje tilbage.
- Det er forfærdeligt, at vi skal hjem allerede!!
- Jeg er træt!!
- Jeg kunne blive her tre uger endnu!!
- Jeg skal hjem og ha' en dansk bøf og et glas koldt mælk . . . . . .

VM i Mexico

Søren Duelund Jensen i samtale med Jens Larsen fra holdet 1983/84

Den tidligere elev Jens Larsen fik et af sine højeste ønsker opfyldt. Han vandt en rejse til VM i Mexico på diskotek Black & White i Haslev. Vi sidder og kigger ud på regnvejret, mens han fortæller om sin fantastiske tur.

Vi var ca. 40 forventningsfulde mennesker, der den 30. maj stod i Kastrup lufthavn og så frem til 17 dage med masser af fodbold. Vi fløj over New York, hvor vi overnattede og derfra til Mexico. I New York var vi kun lige et smut ude om aftenen for at se på byen, som man havde hørt så meget om, men ens tanker var selvfølgelig 12 timer fremme, hvor vi ville være i Mexico. Næste dag om eftermiddagen ankom vi så endelig til Mexico city, hvor vi straks tog ud til vores hotel. Det var virkeligt et lækkert hotel. Der var marmorbadeværelser, farve-tv og telefon på værelserne og hotellet havde også svømmepøl.

- Hvordan oplevede du de kampe du var ude at se?

Det var virkelig en stor oplevelse at være der, for man kom jo gående i en stor flok danskere med al udstyret på, såsom trøjer, bukser, halstørklæder og selvfølgelig de berømte klaphuer. Klaphuerne var de helt vilde med dernede. Dem ville de godt have fat i. Når man kom gående med dem på, så var der lige én, der snuppede den og løb så afsted. Det havde vi hørt, at vi kunne komme ud for.

- Hvordan var stemningen til kampene?

Det var helt fantastisk, man kunne virkelig se, at der var danskere. Der var rødt og hvidt hele vejen rundt. Det var et smadderflot syn.

- Hvordan fik I tiden til at gå de dage, hvor I ikke skulle til fodbold?

Alle de andre kampe så vi i fjernsynet, men når der ikke var fodbold gik vi ud og så på byen. Vi tog bare en taxa, det kostede næsten ingen

Det store forbillede fra Faxe blev der talt meget om i baren - mens vi holdt os flydende.

penge. Der var også metro og det var helt fantastisk billigt, omregnet kostede en billet til metroen ca. 2 øre.

- Hvordan var maden?

Noget af det var noget forfærdeligt noget og det kunne vores maver slet ikke klare. Men morgenmaden var fin. Der var simpelthen alt hvad man kunne tænke sig.

- Hvordan var priserne i forhold til de danske?

I starten da vi kom derover var det billigt, men efterhånden steg priserne på alt. En aften skulle vi i byen og vi kunne ikke rigtig finde et godt sted. Derfor spurgte vi en dreng om, hvor vi kunne finde en god restaurant. Han viste os vej derhen og vi bestilte 7 øl for vi var 7, men da vi så skulle betale måtte vi af med ca. 500 kr. for at få lov til at komme ud. Det viste sig, at det var en kvinde-bar og den var selvfølgelig kun for kvinder, men vi måtte betale for vores dumhed.

- Hvordan var fattigdommen og kriminaliteten i Mexico?

Fattigdommen så vi kun noget til når vi kørte til kampene. Neza stadion lå i et fattigkvarter. Når man hører om fattigdom, har de da altid en eller anden form for tag over hovedet, men i Mexico boede de faktisk ude på gaderne på den bare jord. Kriminaliteten mærkede vi ikke så meget til, men der var en fyr fra vores hotel, der en dag kom hjem i underbukser. Han havde været alene i byen og havde mødt to piger, som han så var taget hjem med. De havde så kommet et eller andet i hans vin så han var faldet i søvn. Derefter havde de taget alle hans penge og alt hans tøj og derefter smidt ham ud. Så det var en noget slukøret person, der kom hjem til hotellet.

- I var 17 dage i Mexico, hvor var I ellers?

Efter vi havde været i Mexico city i 14 dage tog vi til Acapulco, hvor vi var i 3 dage. Det var et rigtigt feriested, hvor det kun gik ud på at slappe af og nyde solen. Der var en svømmepøl, hvor der var en bar ude midt i, og det var jo lækkert at sidde nede i det kølige vand og få sig en drink samtidig.

- Så kom den dag, hvor I skulle hjem, hvad så?

Da vi skulle hjem, sad vi 3 timer i lufthavnen i Mexico city, fordi der var nogle problemer med flyet. Derfor nåede vi ikke den maskine, vi skulle skifte til i Houston. Så rejseselskabet måtte leje nogle værelser til os på et hotel. Næste dag tog vi så en maskine fra Houston til Sverige, hvor den så skulle tanke op før den fløj videre til Kastrup. Så alt i alt var vi afsted 18 dage.

Men det var den største oplevelse jeg i mit liv har haft og jeg håber, at jeg snart vil opleve noget lignende. Men for at realisere sådan en drømmerejse må der megen kapital til, for selve turen (hvis jeg altså selv skulle have betalt) kostede 20-25.000 kr. Så kom lommepengene, som jeg selv skulle betale og der lånte jeg 15.000 kr. men brugte dog kun 7000 kr. Så det var jo ikke nogen billig tur alligevel, men man kan jo begynde at spare op nu til VM i 1990.

Utroligt, at nogen gad at rejse så langt for at spille fodbold!

Inter-Rail

Solveig Tybjerg i samtale med Ann Jacobsen

Ann Jacobsen var elev på Brøderup året 1983/84 og går nu i 3. g på Vordingborg Gymnasium. Sammen med to veninder løste hun i sommeren 1986 et Inter-Rail kort og rejste til Jugoslavien og Italien.
Jeg ville gerne prøve en fri rejseform, hvor du er dig selv og ikke skal indordnes under de faste forhold, der forekommer på f.eks. en charterrejse, fortæller hun.
- Du rejste sammen med to veninder - hvis du skal afsted igen, kunne du så tænke dig at rejse alene?
Det afhænger af rejsemålet. Hvis man, som jeg tager til de slaviske lande, ville jeg ikke rejse alene, da man er udsat for meget stor opmærksomhed, der tit kan være ubehagelig. Hvis jeg skulle rejse i Nordeuropa ville jeg ikke være så nervøs ved tanken.

Det ser vist anderledes ud end i Præstø!

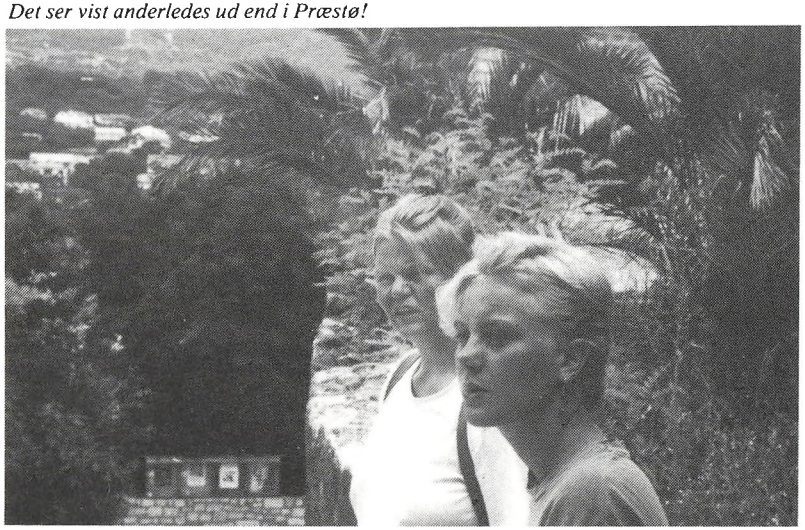

- Hvordan forberedte I turen?
Vi talte først om hvor vi ville rejse hen, så vi var sikre på, at vi havde de samme interesser for rejsemålet. Så fandt vi brochurer om inter-rail, om forholdene i de lande vi ville besøge, hvor man kunne veksle penge, om det var nødvendigt med visum, sprog og lignende. Så lavede vi et budget over de ting, som vi skulle købe ind hjemmefra, inter-rail kort, campingpas, rejseforsikring osv.
- Hvad vil du prioritere højst som oppakning?
Først skal man gøre sig klart om man vil sove på vandrehjem eller campere. Vi valgte at campere, fordi det er det billigste, og blev derfor nød til at købe telt. Og så er det jo også nødvendigt med sovepose og underlag. Man skal have så lidt oppakning som muligt, da man skal have det på ryggen det meste af tiden - derfor også så lidt tøj med som muligt, og så vaske undervejs. Hvis man vælger camping er det meget nødvendigt med en primus, da det altid er rart at kunne lave en kop te eller koge et æg. Det fandt vi ihvertfald ud af - vi havde nemlig glemt vores.

- Hvordan klarede I så måltiderne?
Størstedelen lød på franskbrød, pålæg og sodavand. For at få lidt næring, gik vi på restaurant næsten hver dag - hvad der heldigvis er temmelig billigt syd på.
- Havde I nogle ubehagelige oplevelser undervejs?
Nej, heldigvis ikke så store, men en nat, hvor vi sad på en banegård i Jugoslavien, for at vente tre-fire timer på et tog videre, var det uhyggeligt at se så mange trækkerdrenge, som stod der hele natten. Der kom to hen for at høre, om vi ikke havde lyst til at tage med dem en tur i byen, men vi sagde pænt nej tak.
Det var også ubehageligt,når man skulle på toilettet. Da vi var tre måtte der jo være én, der skulle være alene - enten for at passe på bagagen eller for at gå på toilettet og ingen af os havde lyst til at være alene. Men det var jo altså nødvendigt. Når man gik ned af de lange kolde gange for at komme på toilettet, var der altid én, som fulgte efter. Min veninde blev også spurgt, »«du kaufen, du kaufen?«, da han troede hun var prostitueret. Det var selvfølgelig ikke særlig rart, men mere ubehagelige oplevelser tror jeg ikke vi havde.
- Har du nogle råd til inter-rail'ere?
Ja, husk altid en primus - og pas godt på dine penge, dit pas, dit inter-rail kort og dig selv. Alt i alt havde vi en god tur. Jeg vil anbefale den rejseform.

USA - here I come!

Rasmus Fougt Hansen 82/83

Prom - det rene Dallas!

Nervøsiteten breder sig med forurolig-ende hast. Badeværelsesbesøgene bliver hyppigere, og pulsen stiger støt. Er det min forestående doktorafhandling om pygmæernes diætvaner der skal forsvares? Næh, om en uge skal jeg såmænd bare på et års udvekslingsophold til De forenede Stater med Youth For Understanding. Tusinder af gøremål ligger og venter på at blive gjort, inden jeg tager afsted, men endelig oprinder dagen.

Næsten 300 forventningsfulde unge begiver sig ombord i den store 747'er, lidt sørgmodige ved afskeden med familien og det velkendte. Destinationen er for mit vedkommende Frontier, Michigan, hvor jeg skal bo hos en landbofamilie i et naturskønt område med slebne bakker og blide søer.

Hverdagen begynder sit indtog, og sønnen og jeg skiftes til at hjælpe med at håndmalke koen Annabel om morgenen inden skole. Hver eneste morgen kører vi en time med den gule bus til Camden Frontier High School, hvor jeg er senior, d.v.s. i 12. klasse. Det er en mindre skole med undervisning lige fra børnehaveklassen, hvor man starter som 5-årig, og op til 12. klasse. Valgmulighederne for fag er mange, men jeg valgte economics, som i store træk svarer til samfundskundskab, computer, og art hvor vi lærer at tegne og lave glasmosaikker. Endelig har jeg American/English literature med bl.a. Romeo & Juliet, speech som er kunsten at holde tale, samt U.S. history. Udover fagene tilbydes efter skoletid en masse sportsaktiviteter, og jeg har tilmeldt mig Cross Country, hvor man løber 5 km over stok og sten. Min hidtil bedste tid er 21.02 for distancen.

Søndag står vi op ved 8-tiden og gør klar til at gå i søndagsskole. Methodistkirken ligger 4 km borte, og det er meget vigtigt for familien, at de kommer før tiden. I USA er der snesevis af forskellige religioner med dertil hørende kirker. Deres kirke er financieret af folk selv, og familien betaler da også 10% af deres samlede indkomst til kirken, som har en utrolig betydning i den enkelte amerikaners hverdag.

I november er vi i henholdsvis East Lansing og Ann Arbor for at se amerikansk fodbold på de to største universiteter i Michigan og nogle af de største i Midtvesten. Til den første kamp er der 76.000 tilskuere, medens den anden »kun« har 105.520.

Hen imod jul fryser det hårdt med sne og temperaturer ned til ÷ 30°C, men det er lunt indendøre. Omkring den 1. december stiller vi plasticjuletræet med de kulørte blinkende lamper op, og det skinner så smukt i tusmørket. Julemorgen efter morgenmaden åbner vi gaverne og tilbringer derefter dagen med at spise og se fjernsyn.

I dagene mellem jul og nytår kulminerer de problemer, som i lang tid har bygget sig op. Vi bliver sure på hinanden af helt tåbelige årsager, og forholdet bliver efterhånden glædesløst. Det fortæller jeg til min områderepræsentant, som mener, det er bedst at vi skilles, og i begyndelsen af februar får jeg så en ny familie ca. 20 km borte. Familien er umådelig flink og meget forskellig fra den første.

Hen i marts måned flyver vi på vinterferie til det solrige Florida og besøger Epcot-Centret, Disney World, Kennedy Space Center (7 uger efter Challenger forulykkede).

Den nye skole arrangerer, ligesom alle andre skoler, et Prom i foråret, og der inviterer jeg en pige til middag samt køber blomster til hende og lejer en smoking. Denne iøvrigt dejlige aften koster mig en bagatel af $ 80.

En aften står jeg uden for biografen på en double-date (d.v.s. to par der går sammen), da sirenen for tornadofare begynder sin klagesang. Folk bliver skræmte, gaderne tømmes og vi, der har for langt hjem, må søge tilflugt i biografens kælder. Heldigvis sker der intet, og snart genoptages forestillingen, men bange blev vi, for en tornado havde ugen før krævet liv bare 45 km derfra.

Kort tid efter kan jeg gå hjem og slappe af sammen med min amerikanske broder i pool'en og kigge velfornøjet på mit eksamensbevis, som jeg fik med glans. Snart tiltager varmen, men ligeledes formindskes den tid, jeg har tilbage i USA.

Den 10. juli rejser jeg mættet af oplevelser hjem, og i bilen på vej til lufthavnen, hvor vi alle kniber en tåre, siger jeg, at »dette ikke er enden på noget skønt, men begyndelsen til et skønnere og rigere liv, gennem det fællesskab vi har næret«.

Vor verdenskendte landsmand H. C. Andersen har engang udtalt: »At rejse er at leve«. Og deri kan den gamle så sandelig have ret.

Årets brev

Ea Odborg

Kære gamle elever!
Tænker I mon nogensinde på, at I er unge i et af verdens allerrigeste lande? Nej - vel? Men det var måske sundt - med mellemrum - at lade de tanker løbe gennem hovedet, før vi beklager os for meget.

På alle områder har vi alt det, størstedelen af jordens befolkning mangler og må undvære. De har aldrig haft det - og vil aldrig få det, - alt det, som for os små danskere er en selvfølge.

Jo, vi *er* rige, selvom jeg godt ved, at en stor del af jer vil protestere og fortælle om: »Arbejdsløshed, boligmangel for unge og ældre, underskud på valutabalancen, for høje skatter, for mange fremmedarbejdere - og ikke mindst alt for mange flygtninge!«

Ak ja, - men tænk jer nu om engang endnu. Selvfølgelig ville det være dejligt, om vi fik arbejdsløshed og boligproblemer bragt ud af verden, - men set med globale øjne, så er al det, vi synes at slås med, luxusproblemer. Noget i stil med, når vi på Brøderup begynder at råbe op om, hvilke forfærdelige elever vi har, - for tænk, nu er der igen brækket et kosteskaft, et håndtag er vredet for hårdt om, og i køkkenet er der røget 6 glas på en gang under en opvask! Den får ikke for lidt, - indtil vi så hører, hvad mange andre skoler har af problemer af et ganske andet størrelsesformat og af langt alvorligere art. Så bliver egne beklagelser til bagateller, og eleverne til det, de er, - en herlig flok af levende unger, vi holder af og kun kan glæde os over at være sammen med hver eneste dag. Og samtidig bliver man vel også lidt flov over, at der ikke skulle mere til, før de store ord kom frem! Sådan er vi danskere vist, - men lad det ikke blive en undskyldning eller sovepude! I stedet for altid at hæfte os ved det, vi ikke har, så kunne vi måske prøve at se lidt mere på alt det, vi har:

Du har din frihed til at tro, tænke, tale, skrive, hvad du finder rigtigt og sandt, uden at du derfor bliver forfulgt, fængslet og tortureret.

Du har din frihed til at rejse, hvorhen i verden du vil, uden at få stillet nærgående spørgsmål.

Du har din frihed til at kritisere hvad din kommune eller landets øverste styrelse vedtager, og alligevel kan du sove roligt om natten, uden at skulle lytte efter biler, der standser og hårde fodtrin på trappen.

Du har et sundhedsvæsen, der gør, at du ikke skal flere hundrede km. for at finde en læge, hvis du bliver syg.

Du har et skolevæsen, der i mindst 9 år underviser børn gratis - og i alle landkommuner sørger for, at du bliver kørt til og fra skolen, for at sikre dig i trafikken.

Du har, - - ja, sådan kunne jeg blive ved meget længe. Det ved jeg, og det ved du, så var det mon ikke snart på tide, at vi glemte os selv en smule og rettede blikket ud mod alle de mange steder i verden, hvor det ser ganske anderledes ud - og dermed også åbnede vore hjerter i forståelse for de arme mennesker, der i disse år strømmer ind over landets grænser? Alt har de måttet ofre, for blot at redde livet: Fædreland, kultur, sprog, familie, uddannelse, personlige effekter osv. For slet ikke at tale om alle de millioner af flygtninge, der sidder i lejre verden over og i stille angst, kun beder om så meget, at de kan leve det næste døgn med.

Nu står den danske jul for døren med alt, hvad den indeholder af fest og glæde af mange slags. Vis dig nu som en værdig repræsentant

Mon ikke han har fortrudt at ha' cyklet?

Utroligt så mange, der kender hinanden ved åbningsdagen!

for Brøderup, når du bærer din julepost på posthuset - og send også et beløb, stort eller lille, til en af alle de organisationer, der hjælper mennesker i nød. Ved du, hvor mange børns liv du kan redde, ved at droppe julesnapsen og i stedet sende pengene? Det er mange, kan jeg godt betro jer!

Og så en lille fodnote: Har du glemt, hvor meget et venligt smil kan betyde? Husk det, når du næste gang møder en flygtning på din vej! Eller du kunne jo også gøre, som jeg gjorde sidste år. Jeg gav mig selv et barn i julegave - og aldrig har en gave været større, bedre og dejligere at få, end den lille pige i børnebyen i Bethlehem.

- Så nåede vi frem til de afsnit, mit brev også skal handle om: Årets oplevelser på Brøderup siden vi hilste af sidste jul.

Søndag den 5. januar vendte alle glade og friske tilbage til skolen, og vi kunne tage hul på en spændende januar måned, der helt stod i rejseforberedelsernes tegn. Film, foredrag, lysbilleder og læsning af bøger og hefter, lagde en solid bund og viden for alt det, elever og lærere nu skulle ud for at opleve. Sidst på måneden drog man så afsted. Til Norge - Rom - Malta og Tunesien, - og alle fandt de, at netop deres rejse havde været den allerbedste. Et senere forældremøde, hvor rejseholdene havde nogle meget flotte og spændende udstillinger, fortalte i brogede farver og brede penselsstrøg i ting og billeder, at rejserne havde været meget vellykkede.

I gang igen, havde en fremmed fugl slået sig ned i vor midte for at blive resten af skoleåret. Inviteret af alle på skolen, kom Abed Husein til os for at prøve kræfter med det danske skolevæsen mellem jævnaldrende. Abed er libaneser, og havde, da han kom til os, boet nogle måneder i Vordingborg i en gruppe af flygtninge, der alle kom fra de samme breddegrader. Vi havde lært Abed at kende, da han sammen med de andre flygtninge havde besøgt skolen på en af vore flygtningedage tidligere på året. Hidtil havde han kun været sammen med sine landsmænd, men da vi kunne se, at der var en ikke helt ringe aldersforskelf fra ham og op til de andre, gik vi - med eleverne i spidsen - i »tænkeboksen« for at finde ud af, om vi ikke på en eller anden måde kunne hjælpe ham. Man skal være meget enige, når den slags vedtages, hvis resultatet skal blive godt. Her viste eleverne endnu engang, hvilket kernestof de var gjort af! Man rykkede sammen, så der blev en sengeplads mere - og opgaver blev uddelt til flere for at gøre starten og vejen så god som vel mulig for alle parter. Ikke mindst på det sproglige område, var vi helt klare over, at der kunne blive vanskeligheder. Derfor var også mange involveret, så ingen kørte træt og opgav - allermindst Abed. Til stor glæde for os alle, gik det over al forventning. Det viste sig meget hurtigt, at Abed ikke kun var en meget køn dreng, han var også en meget begavet dreng. Lidt dansk kunne han, da han kom - meget lidt, alligevel lykkedes det for ham i løbet af de 5 mdr., han var på skolen, at lære så meget, at han, på lige fod med de øvrige elever, kunne gå til eksamen i engelsk og klare det fint. Selvfølgelig mærkede vi til den store forskel, der var mellem ham og alle hans nye danske kammerater. Med de oplevelser, han havde været igennem, før han nåede frem til os, var han i modenhed et godt stykke foran vore unge. Det skete også jævnligt - især

Første gang vi udstillede - andet end heste - på Bregentvedstævnet!

- Så skulle de bare se vores værelser!!

i starten - at han blev fjern i blikket og søgte ensomhed på sit værelse, hvor han så lyttede til musik fra sit eget land. Men smilet og latteren fik efterhånden overtaget, og nogle venskaber blev knyttet, der sikkert vil holde mange år frem i tiden. Også en lille pige fandt han - og dejligt er det at se dem hånd i hånd, så ofte de har mulighed for at besøge os. I dag læser Abed videre og ønsker med tiden at blive ingeniør. Vi ønsker ham megen lykke og held på rejsen fremover!

At man helst skal være lidt »skør i bolden« for at kunne være på en efterskole, viser februar måneds udflugt særdeles tydeligt! Tænk jer, - den 6. drog nogle lærere og en flok elever afsted på fisketur! Før vi andre overhovedet havde tænkt på at »få øjne« om morgenen, drog de af mod Skovshoved, for pr. fiskekutter at tømme Øresund for torsk! At de ikke frøs til istappe eller gik under af søsyge, er næsten ikke til at begribe. - Og så påstod de ovenikøbet, at det havde været pragtfuldt!!

Som altid - når noget går rigtigt godt - så løber tiden alt for hurtigt. Foråret blev ingen undtagelse. Karneval og vinterferie bragte os ind i marts, og erantis, vintergæk og lærkesang fortalte om alt det dejlige, der nu var på vej til os alle. Blodet løb lidt hurtigere, - det blev sværere at samle sig om det, der stod i bøgerne, når nu solen skinnede så dejligt udenfor. Hvor er lærere et utåleligt folkefærd på den årstid! Koldt og hårdt siger de: »Nej« - og så kommer de med det sædvanlige ævl om eksamen og prøver osv. Ak ja, - sådan er livet, - men det må nu alligevel være dejligt, bare at være 16 år og nyforelsket.

Men ret fik de jo - lærerne!

Skriftlige og mundtlige prøver kom, og dermed var et helt igennem dejligt år ved at løbe ud.

Stor dramatik skulle vi dog nå at opleve, før det skete. 2 små privatfly med 5 faldskærmsudspringere skulle endnu give os alle det søde gys, ved at se mennesker godvilligt hoppe af højt oppe i luften, mens man i spænding ventede på, at skærmene foldede sig ud. I år var gyset nær blevet til mareridt! En af skærmene ville ikke åbne sig, og først i meget lav højde lykkedes det at udløse reserveskærmen. Kun fordi det var en meget rutineret udspringer, skete der ikke noget. Han fik selvfølgelig nogle ordentlig knubs og landede et godt stykke fra skolen - noget chokeret, men uden panik. Aftenen kunne sluttes på sædvanlig vis, men det var nu ikke nogen særlig rar oplevelse. Så jeg holder stadig med den gamle digter: »At blive ved jorden, det tjener os bedst!

Selvfølgelig er det skønt, når sommerferien banker på døren, og man kan se tilbage på et helt igennem dejligt skoleår, - men afskeden med alle dem, der var årsagen til, at alt var gået så godt, det er svært - meget svært. Så klamrer man sig til hinanden, velvidende, at man aldrig mere skal opnå at se dem alle samlet på en gang igen. Tak til jer alle. - Tak for alt, hvad I gav, helt fra den allerførste dag. Lad os håbe på mange gode elevdage, hvor vi igen kan hente minderne frem.

Sommerferie, - man lader op på ny, og i august går man igen i stilling, parat til næste elevhold. Spændingen breder sig, - for hvordan er så de? Men heldigvis har man da 2. års-eleverne at trøste sig med,

Farvel - og tak - vi ses igen på Brøderup!

hvis det går helt galt! Heldigvis viste det sig meget hurtigt, at den trøst ikke blev nødvendig. Igen i år har vi fået en flok herlige unge på skolen, der gør dagene til glade oplevelser både i undervisningen og i fritiden.

Men det er ikke kun nye elever, der kommer til skolen. Vi har også kunnet byde velkommen til hele 2 små medlemmer blandt de fastboende.

Som jeg fortalte i mit brev i fjor, så ventede man småfolk i Lille Solbakke i december. Men der er jo altid nogle børn, der ikke kan vente, til det er deres tur at komme til, så allerede sidst i november gik det løs. Men ak og ve, - hvad gør en pige, når hun er lille og spinkel, mens baby har taget rigeligt til sig, og er blevet stor og dejlig? Lægerne var heldigvis ikke i tvivl, så gennem et smukt kejsersnit gjorde Frederik sin entre i denne verden. Sikken en guldklump! I dag er Frederik næsten 1 år, og han har netop taget de første, vaklende skridt på egne ben - stadig lige dejlig. Jo, der er glæde i det lille hus oppe ved landevejen.

Men også et andet sted på skolen, havde storken meldt sin ankomst.

Den 18. august fik Charlotte og Michael en pragtfuld søn, der ved sin dåb vil få navnet Simon. Men helt let gik det nu ikke. Jeg har simpelthen aldrig kendt så stædigt et barn! Gad vide, hvem han har det efter? Her gik hans mor i 9 lange måneder og slæbte rundt på ham, - og når så dagen kommer, hvor man få lov til at komme under lidt friere forhold, - så nægter drengen stædigt og vedvarende at komme. Efter timers skænderi mellem Charlotte og drengen måtte lægerne lægge sig imellem - og så blev det altså et kejsersnit. Men tænk at være så trodsig - og så i den alder! Takket være en god opdragelse, er Simon heldigvis i dag en rigtig lille kernegut - fuld af smil og smålyde. Vi kan kun af hjertet ønske dem alle til lykke.

Og så til det sidste store emne, jeg vil fortælle jer om i år: Flygtningeugen på Brøderup.

Hver dag i ugen op til den store indsamling til fordel for flygtninge i hele verden, havde vi programmer, der over video fortalte os alle om, hvad disse mennesker må igennem af angst, sorger og smerter. Det blev til mange gode samtaler - og heldigvis også forståelse af, hvor godt vi har det i denne del af verden. Også i år viste eleverne en forståelse, der kun kunne glæde og fryde os andre. Hele 6 flygtninge kom og boede hos os i den uge, og var med til at sætte deres præg på forløbet. Sengepladser, spørger I? Med de rigtige elever klares det nemt! 6 elever rykkede ud fra 6 værelser og flyttede over i Kreativ på rullemadrassen. Fint - ikke?

Torsdag aften gik det løs for alvor. Kl. 18 slog man portene op. I spisesalen var indrettet restaurant, hvor man kunne købe sin aftensmad og samtidig få underholdning af gruppen »Minus 2«, der morsomt, men også med ironi gav os en fin oplevelse under spisningen. Tidligere på dagen havde skolens elever sammen med flygtningene forberedt den mad, der kunne købes. I pejsestuen, hvor man også kunne spise, var der underholdning af en blokfløjtegruppe fra Næstelsø. Ude i gården var rejst en stor, åben bod, hvor der solgtes

pølser og sodavand, is og noget så spændende som grill-mad.

I gymnastiksalen var aftenens store underholdning lagt til rette. Efter velkomst af Erik Saul, fik jeg lov til at læse et digt, fabrikeret til lejligheden og derefter overtog de mere professionelle så scenen. Katja Miehe-Renard gav en meget fornem underholdningsafdeling over temaet »H. C. Andersens land«. Sammen med sine 2 spillefolk gav hun os en god aften. Så var det elevernes tur. Sammen med en tilkaldt skuespiller Niels Andersen, Fensmark, opførte man et skuespil, totalteater, der skulle vise os lidt af de besværligheder, der findes, når man prøver at blive voksen. Vi morede os enormt. Naturligvis var eleverne gode, men vi må nok indrømme, at det var Niels Andersen, der trak det store læs der.

Lørdag formiddag rundede vi så af med et stort loppemarked i Ridehallen, hvor mange mennesker kom og mange ting blev solgt. I spisesalen var samtidig Café, hvor man kunne købe kaffe med hjemmebag, var var skænket skolen fra elevernes forældre.

Overskuddet fra ugens forløb blev på *kr. 20.000,00.* Vi synes, det var et meget fint resultat, og sender mange venlige tanker med tak til alle de mennesker, der på hver sin måde har bidraget til beløbets størrelse. Vi kan heldigvis endnu i det lille Danmark!

Ellers er året gået på sin sædvanlige måde. Der har været foredragsaftener, der altid har været vældig godt besøgt, og med mange spændende talere. Elevdagene blev som altid morsomme og festlige, - og som sædvanlig fik man ikke talt med nær alle dem, som man gerne ville.

Forår og efterår var vi, også som vi plejer, på vores små udflugter, der strakte sig over 2-3 dage, hvor vi i smågrupper drog ud og oplevede morsomme og spændende ting sammen. De dage er nu altid så hyggelige.

Blandt vore egne er der sket en enkelt ændring. Birgit Alling rejste fra os, da vi nåede sommerferien, for at forsøge sig i »det fremmede«, - det vil sige helt ovre i det mørke Jylland. Vi håber Birgit må blive glad og finde netop det sted, hvor hun kan finde sig tilpas, og vi ønsker hende held og lykke.

Så tror jeg nok, jeg er ved at være udtømt for i år. Kan I have en rigtig god jul. Pas godt på hinanden og find fornuftigt og med omtanke ind i det nye år. *Kærlig hilsen jeres Odborg*

NB! For resten, - det koster kun 100 kr. om måneden at have et barn i en af børnebyerne!

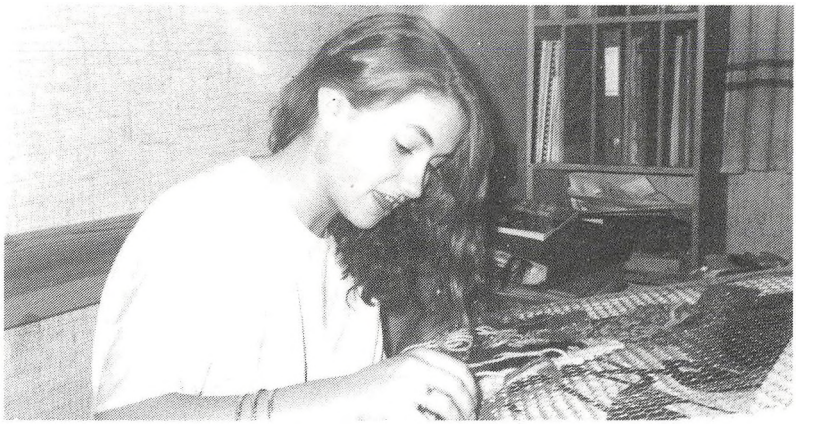

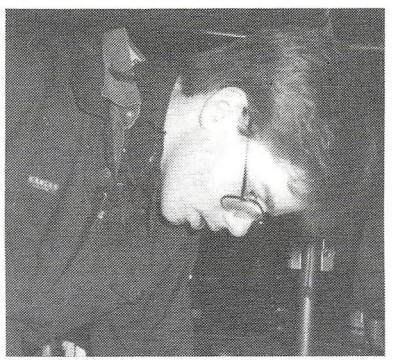

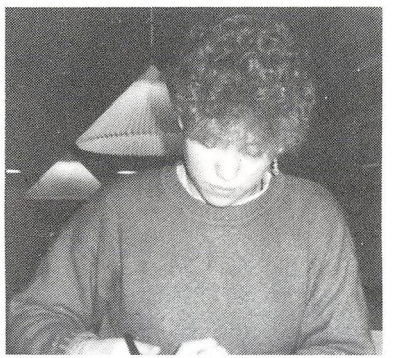

Hilsen fra de 11½

Måske kender du vores ansigter fra de forskellige arrangementer, som foregår på skolen, hvor vi med røde kinder og forvirrede øjne styrter rundt, for at finde ud af om alt klapper som planlagt. Eller også kender du os, når vi løber rundt med girokort under den ene arm, billetter til festen under den anden, og alle lommerne fulde af vekslepenge. Du kan nu også kende os på vores nye badge, som vi har fået anskaffet. Desuden er det os, der med alle midler forsøger at overbevise dig om, at et medlemsskab af elevforeningen til kun 50 kr. om året lige er sagen for dig. Da du var elev på skolen, har du set os optage lærerværelset adskillige lørdage til langt ud på eftermiddagen, travlt beskæftiget med planlægning.

»Husker du vor skoletid?« Gamle minder hentes frem, når der er elevdag.

Mon det er en kommende brøderupper, der vises frem?

Og hvem er vi så? De 11 af os er, som du ved, gamle elever, og for de ældste af os er det 8 år siden, vi gik på skolen. Nogle af os har været med i bestyrelsen i en del år, Helle Koch dog længst med 6 år. Fire af os er egentlig fra juniorbestyrelsen, altså fra de 2 foregående år. Så vi er faktisk en ret ung bestyrelse. Det gav os i starten nogle bekymringer, da vi gerne så ældre og mere »modne« og »ansvarsbevidste« medlemmer. Men den teori holdt ikke, da realiteterne har vist, at de yngste har været meget trofaste og initiativrige. Den ½ er Frank, da han egentlig ikke tæller med som medlem, men som i det praktiske tæller meget mere.

Og hvad laver vi så? Vi synes selv, vi har rigeligt at lave, og specielt om efteråret sker der meget. Der er bl.a. en dag, som vi er med til at arrangere for det hold, der lige har afsluttet deres skoleår. De sidste par år har vi arbejdet ud fra et tema, som i år var »at være dansk«. Om efteråret har vi også aktivitetsdagen, som har været sidste lørdag i november. Den har været afholdt nogle år, men tilslutningen har været for ringe. Vi tror, at det hænger sammen med at da-

gen lå lige før julestuen, hvor gamle elever nu også kan komme. Den havde sidste år en meget stor tilslutning. Ved julestuen kan du få din Brøderupbog, hvis du er medlem. Fremover vil der kun blive afholdt ét arrangement i efteråret nemlig »oktobertræf«, hvor vi også har Korskildehallen til rådighed til forskellige former for boldspil - så husk sportstøj. Husk også ridetøj, hvis I skal have en ridetur.

Årets festtaler: Erling Christensen, Brøderup-lærer for 20 år siden.

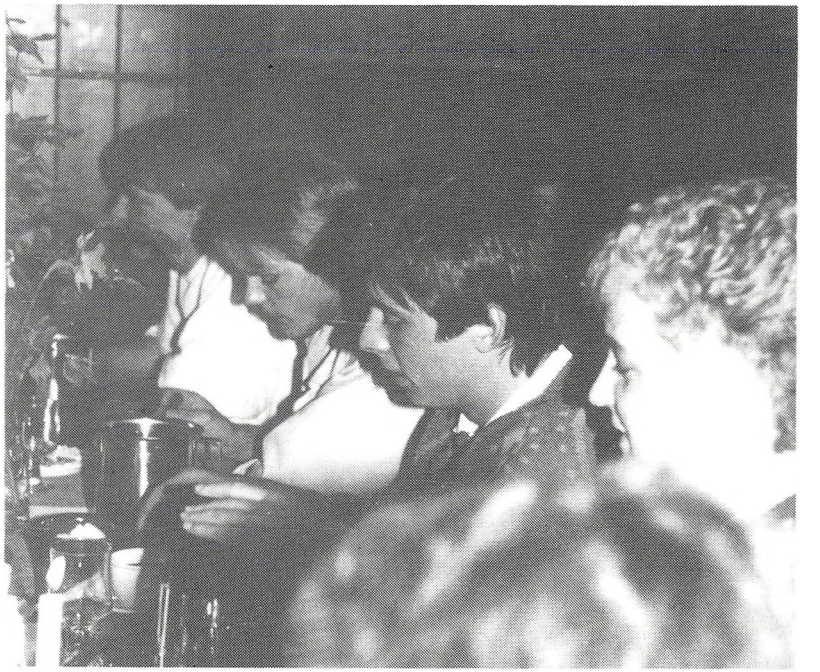

Jubilarmiddag - taler og sange - tænk at det nu er os!

Om foråret holder vi Kr. Himmelfartsdagen, hvor vi har forsøgt at lave rammerne, så I føler jer velkomne. Der er tilbud om aktiviteter, så der er noget at foretage sig i løbet af dagen. Til næste år bliver denne dag lavet yderligere om. Vi vil forsøge at gøre generalforsamlingen til noget, man ikke løber langt væk fra, men til en del af et større arrangement, som slutter dagen af. Aftenfesten har ikke haft særlig stor tilslutning og derfor har vi valgt at slutte dagen kl. 21 efter skuespillet. På det tidspunkt er de fleste af os alligevel mætte og trætte efter en lang dag.

At vi har måttet ændre på de forskellige arrangementer ser vi ikke som noget negativt, men tror det er et udtryk for, at der er forskellige behov til forskellige tider. Vi håber, at vi får tilgodeset dine ønsker som medlem af elevforeningen. Ellers må du sige til og komme med forslag og kritik.

Vi håber, at du fortsat vil være medlem af elevforeningen og ønsker dig en god jul og et godt nytår.

Bestyrelsen

Hold - fest

Ka' det lade sig gøre?

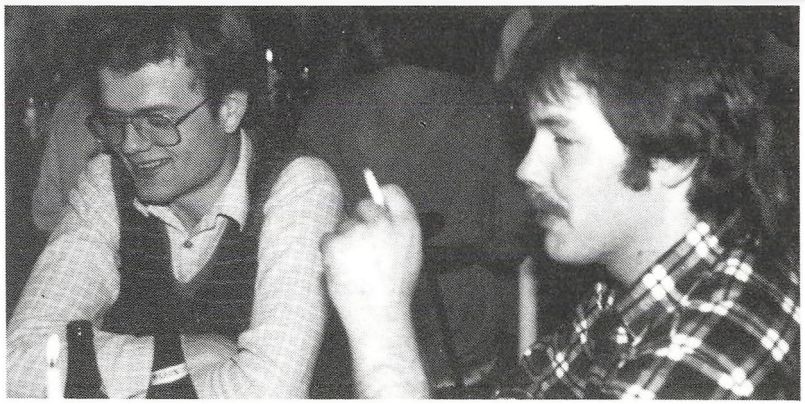

Det var det spørgsmål vi stillede os, da tanken om en holdfest opstod. Vi er en lille del af holdet fra 78/79 og ideen om en holdfest spirede allerede ved 5-års jubilæet i 1983. Vi fik dannet et lille festudvalg og arbejdet gik så småt igang. Det største projekt bestod i at finde ca. 88 mennesker igen. Telefonlisten fra vores hold blev grundigt studeret og opringningerne startede. De fleste var flyttet hjemmefra, og mange forældre var også flyttet. Hvad gør man så? Alle dem vi fik kontakt med blev spurgt om de kendte andre, og efterhånden fik vi fat i ca. 70 ud af 88. Det syntes vi var flot. Imidlertid var festudvalget på det tidspunkt blevet lidt trætte af detektivarbejdet, så vi var kun få tilbage med »geisten« oppe.

Vi lavede et lille spørgeskema til Kr. Himmelfatsdagen i maj 85, for at finde ud af om holdet var interesseret i en fest og om der var andre, som havde lyst til at »arbejde for sagen«. På den måde blev det til et udvalg på 6, som endnu engang gik igang med adresselisten.

Mange var nu flyttet igen. Datoen for dagen blev fastsat, lokale lejet, indbydelser sendt ud, budgettet blev lagt, madkataloger studeret, musik, underholdning og bordplan samt mange andre praktiske ting blev drøftet.

Spændte var vi på hvor mange, der ville melde sig til. Vi skød på 50-60. Blege blev vi, da sidste dag for tilmeldinger kom. 13 tilmeldinger + os selv - det var 19! Endnu engang greb vi telefonen - det kunne jo være, at folk bare havde glemt girokortet. Omsider var vi oppe på ca. 35, og festen var en realitet. Dog var festlokaler for dyre til så få, så vi måtte holde det privat.

Den store dag i april 86 oprandt. Festudvalget mødte lørdag formiddag. Stuerne blev ryddet, borde slæbt ind og dækket op - maden arrangeret - badeværelset duggede og huset duftede af parfume og fest. Spænding og lidt nervøsitet! Går det nu godt! Det er jo længe siden!

Gæsterne ankom. Et par sekunder skulle der til før man genkendte hinanden, men vores anspændthed over, om vi havde noget at snakke om forsvandt efter få minutter.

Der er sket meget for os i de mellemliggende år, uddannelses-, job eller familiemæssigt. Men vi er jo bare et ganske almindeligt udsnit af befolkningen. Og alligevel ikke! Der er noget vi har sammen, som ingen andre har, og som der stadig efter 8 år var noget tilbage af. Bag de nu voksne ansigter med hver vores stil er alligevel de samme øjne og de samme smil. Så selv om det var et hestearbejde at stable på benene, var det det hele værd. Det kunne lade sig gøre!!!

På festudvalgets vegne Jane, Dorte, Stig, Annette og Tina

Elevholdet 1986/87

Gert Andersen, Tapperne 6, 4270 Høng
Hanne Tvedebrink Andersen, Skjoldborgsvænge 2, 4700 Næstved
Henrik Andersen, Skovvænget 10, Lov, 4700 Næstved
Johnny Andersen, Bøgevænget 14, 4700 Næstved
Marianne Andersen, Chr. Winthersvej 73, 4700 Næstved
Thomas Batting, Dyssevej 29, 4683 Rønnede
Tina Birkebæk, Østergade 37, 4863 Eskildstrup
Pernille Boserup, »Saxfjed«, Saxfjedvej 1, 4970 Rødby
Anja Bruhns, Riisvej 23, 4540 Fårevejle
Anne Dickmann Christiansen, »Toftegård«, Brøderupvej 38 B, 4733 Tappernøje
Ditte Bergmann Christiansen, Parkvej 6, 4700 Næstved
Mikkel Dickmann Christiansen, »Toftegård«, Brøderupvej 38 B, 4733 Tappernøje
Anja Charlotte Due, »Enhøj«, Ventevej 1, 4050 Skibby
Anita Døssing, Vordingborgvej 373, Høsten, 4690 Haslev
Ditte Frandsen, Sct. Jørgens Park 151, 2. sal, 4700 Næstved
Lisbeth Frandsen, Kirkagerstræde 23, Skibinge, 4720 Præstø
Jens Højland Frederiksen, Varpelev Bygade 19, 4672 Klippinge
Trine Frederiksen, Varpelev Bygade 19, 4672 Klippinge
Poul Freitag, Sirgræsvej 4, 4660 St. Heddinge
Lone Gamsbøl, Langelinie 14, 4780 Stege
Morten Grandal, Rugvænget 7, Bjælkerup, 4660 St. Heddinge
Thomas Grønbech, Hovedgaden 13, 4652 Hårlev
Pernille Gøttler, Teglgårdsvej 843, 3. sal, 3050 Humlebæk
Nils Gaardsdal, Skjeldager 15, Sengeløse, 2630 Tåstrup
Gitte Hansen, Vestergade 17, 4863 Eskildstrup
Henning Hansen, Lindevej 28, 4720 Præstø
Jette Abkjær Hansen, Vester Helsingevej 45, 4281 Gørlev
Mette Helle Hansen, Skovvangsvej 90, Strøby Egede, 4600 Køge
Mikkel Fougt Hansen, Sletten 6, 4652 Hårlev
Torben Heien Hansen, Bringtoftevej 1, Tøvelde, 4780 Stege
Henrik Henriksen, Tjørnevænget 6, 2740 Skovlunde
Mette Holmbjerg, Bispegårdsvej 7, 4320 Lejre
Helle Holmgaard, Thyttevej 2, 3500 Værløse
Berit Holst-Mortensen, Astersvej 14, 3650 Ølstykke
Eva Hyllested, Chr. Winthersvej 37, 4700 Næstved
Mia Jacobsen, Vibevej 9, 4720 Præstø
Anneke Jensen, Stormosevej 31, 2760 Måløv
Bjarne Jensen, Mågevej 4, 4720 Præstø
Helene Lund Jensen, Skovvænget 15, Lov, 4700 Næstved
Vigga Erlund Jensen, Kaj Hoffmanns Alle 17, 2750 Ballerup
Simone Johansen, Gustav Wiedsvej 38, 4700 Næstved
Stig Johansen, Sandvigvej 20, 4735 Mern
Jan Suhr Jørgensen, Søtoftvej 23, 4720 Præstø
Malene Sonne Kjær, Ellemosevej 35, 4960 Holeby
Jeanne Klippmann, Mågevej 11, 4970 Rødbyhavn
Christian Knudsen, Gyvelkrogen 12, 3630 Jægerspris
Heidi Koch, Havevænget 16, 4682 Tureby
Jeanet Uhrskov Kristensen, Sorø Landevej 238, 4230 Skælskør
Ulla Skøde Kristensen, Skarsøvej 9, Vallensbæk, 2665 Vallensbæk Strand
Esben Kaas-Sørensen, Algade 3 B, 4760 Vordingborg
Berit Larsen, Bavnehøjen 16, 4690 Haslev
Jesper Larsen, Hedebovej 1, Skrosbjerg, 4682 Tureby
Kristina Larsen, Slagelsevej 124 B, 4242 Boeslunde
Maja Larsen, Irisvej 6, Kongsted, 4683 Rønnede
Ole Larsen, Ellerødvej 6, Ørslev, 4760 Vordingborg
Thomas Larsen, Nyråd Skovstræde 36, 4760 Vordingborg
Ralf Barsøe Lauridsen, Strandbyparken 10, 2650 Hvidovre
Kristina Lundgren, Skuderløse Indelukke 8, 4690 Haslev
Mia Brøns Madsen, Slagelsevej 81, Akselholm, 4450 Jyderup
Kristina Malmmose, Tårngade 2, 5600 Fåborg
Karina Mathiasen, Skærsøvej 20, 2665 Vallensbæk Strand
Mads Brink Møller, Høstvej 17, Ørslev, 4760 Vordingborg
Michael Møller, Dalgårdsvej 9, 4683 Rønnede
Tina Neessen, Hammer Præstemark 7, 4700 Næstved
Laila Nielsen, Hvedebakken 8, 4780 Stege
Per Nielsen, Riddergade 9, 4760 Vordingborg
Pernille Nielsen, Rødovrevej 329 B, 2610 Rødovre
Robert Nielsen, Bülowsvej 28, 4230 Skælskør
Palle Olsen, »Kærsgård«, Højrupvej 49, 4660 St. Heddinge
Allan Pedersen, Dyssevænget 5, 4683 Rønnede
Christian Austin Pedersen, Erimitageparken 309, 2800 Lyngby
Inge-Lise Pedersen, Næstvedvej 13, 4720 Præstø
Karina Pedersen, Byskovvej 28, Algestrup, 4682 Tureby
Malene Pedersen, Solskrænten 12, 4400 Kalundborg
Carsten Præst, Jagtvej 13, 4300 Holbæk
Adam Rasmussen, Nyprøvevej 11, 4733 Tappernøje
Bjørn Rasmussen, Snedkærgårdsvej 2, Druestrup, 4682 Tureby
Michael Rasmussen, Hovedvejen 72, 4733 Tappernøje
Jesper Gerlach Simesen, Hasselvej 14, 2830 Virum
Malene Sonne, Kastruplundgade 36, 2770 Kastrup
Karen-Marie Stubager, Norvej 6, Hulby, 4220 Korsør
Brian Sørensen, Erantisvej 23, 4700 Næstved
Helle Sørensen, Vestermarksvej 21, 2330 Sundby
Peter Thorborg Sørensen, Lindevej 7, 4683 Rønnede
Lasse Thomsen, Glentevej 3, 2670 Greve Strand
Bo Vennerberg, Havdrupvej 37, 2700 Brønshøj
Dorthe Vest, Gammel Landevej 131, 4873 Væggerløse
Ole Vinther-Nielsen, Søndersognsvej 74, 4780 Stege
Nanna Ødum, Hårbøllevej 108, 4792 Askeby
Jeanette Aas, Valnøddevej 6, Fensmark, 4700 Næstved

På grund af dårlig billedkvalitet har det ikke været muligt at bringe elevbilledet 1985/86.

Elevmøde

Kr. Himmelfartsdag den 28. maj 1987

Program:

11.30: Ankomst jubilarer
12.00: Jubilæums-middag
Rundvisning på skolen
13.00: Fælles velkomst - ikke jubilarer
Fodbold, volleyball, minigolf, drama
15.00: Café åbner
Sang og musik
Årets gang på Brøderup
Dramagrupper underholder
16.30: Rideopvisning
17.00: Spisning
(Ta'-selv anretning kan købes)
19.00: Aftenfest
Skuespil
Sang, kaffe og hygge
21.00: Afslutning

Indbydelse til jubilæumsfest

Vi indbyder alle jubilarer til middag den 28. maj 1986 kl. 12.00.

I år er vi nået til de elevhold, som startede på skolen i 1982, 1977, 1967, 1962, 1957, 1947, 1937. Selvfølgelig er jubilarer fra før 1937 også velkommen.

Elevforeningen afholder den ordinære generalforsamling Kr. Himmelfartsdag den 28. maj 1986 kl. 15.00.

HUSK at tilmelde jer til jubilæumsmiddagen på **tlf. 03764133 senest den 1. maj 1987.**

Oktobertræf

Lørdag den 10. oktober 1987

Program:

13.00: Fælles velkomst
Aktiviteter starter:
Volleyball, Basketball, fodbold,
drama, musik
kreativ, vævning, formning,
data, køkken,
ridning m.m.
18.00: Spisning
10.30: Aftenfest
Grupperne fremlægger
Diskotek
Kaffe og hygge
22.30: Afslutning

Husk at medbringe sportstøj og ridetøj

Husk at tilmelde jer til skolen på **tlf. 03764133 senest den 1. oktober 1987.**

Husk at det koster 25 kr. for at deltage incl. mad, kaffe m.m.

Husk at det kun er for medlemmer af elevforeningen

Hvis nogle af dine kammerater fra dit hold ikke er medlemmer, kan de blive det ved indbetaling af 50,- kr. på giro nr. 2 33 83 43.

Hvis **du** fortsat ønsker at være medlem af elevforeningen i 1987 **skal du indbetale** 50,- kr. på vedlagte girokort **senest den 1. januar 1987.**

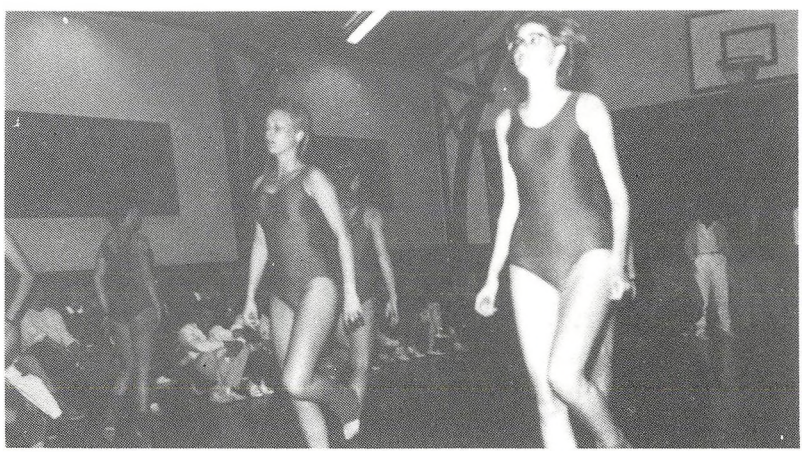

INDHOLD

»Det er som om man bedre påskønner at rejse, jo ældre man bliver. Landets skønhed åbner sig villigt for den, som vil se, og gamle øjne ser på mange måder bedre end unge«. »Underligt nok bliver man ikke træt af rejser, lige så lidt som man bliver mæt af livet«. *Jørn Riel. Sangen for Livet - Soré - 1985*

Flygtning 86 *Ea Odborg,* lærer, Brøderup	3
»Du kan ryge eller rejse . . . .« *Erik Saul,* forstander, Brøderup	4
Rejs - mød dig selv! *Erik Frohn Nielsen,* filminstruktør, manuskriptforfatter, Vindbyholt	7
Over grænserne *Poul Hartling,* tidligere flygtningehøjkommissær, Charlottenlund	9
I som kom hertil! *Dorthe Christiansen,* elev 1985/86, Præstø	10
At rejse er at overleve Interview med *Abed Hussein* ved *Mia Jacobsen, Tina Neessen og Bjørn Rasmussen,* elever 1986/87	11
Kærlighed og udvandring *Niels Schou,* leder af Amtscentralen for undervisningsmidler, Næstved, har været med til at samle *Søren Petersens* manuskript. Den samlede beretning »Kærlighed og udvandring« kan fås på Amtscentralen.	12
At cykle er at leve Interview med *Jørgen Jannerup* ved *Mads Møller og Ditte Frandsen,* elever 1986/87	16
En indre rejse gennem livet . . . . *Sr. M. Aloisia O. Ss. S.,* priorinde, Birgittasystarna, Djursholm, Sverige	18
Mindeord over *Ejnar Nielsen*	19
At vandre *Jens Beck og Claus Nielsen,* lærere, Brøderup	20
Malta - nyt og spændende *Jens Beck, Lisbeth og Peder Agersnap,* lærere, Brøderup	21
Rejsebrev *Gitte Andersen,* Borup, elev 1981/82	22
Up with People Interview ved *Patrick,* Blovstrød og *Helle,* Tørslev, elever 1985/86	23
Tunesien *Annette Grothe Petersen,* København, formand for elevforeningen, elev 1978/79	24
VM i Mexico Interview med *Jens Larsen,* Førslev, elev 1983/84 ved *Søren Duelund Jensen,* Tureby, elev 1982/84, næstformand i elevforeningen.	27
Inter-Rail Interview med *Ann Jacobsen,* Præstø, elev 1983/84 ved *Solveig Tybjerg,* Præstø, elev 1983/84, medlem af juniorbestyrelsen.	29
USA, rejsebrev *Rasmus Fougt Hansen,* St. Heddinge, elev 1982/83	30
Årets brev *Ea Odborg*	31
Hilsen fra de 11½ Beretning fra elevforeningens bestyrelse	36
Hold-fest *Jane, Dorte, Stig, Annette og Tina,* elever 1978/79	38
Elevholdet 1986/87	39
Elevmøde/ Oktobertræf - Program 1987	40

Skolens bestyrelse:

Formand: gdr. Ingvor Jensen,
»Højgård«, Sjolte, 4733 Tappernøje
Næstformand: gdr. Jørgen Dickmann Christiansen,
»Toftegård«, Snesere, 4733 Tappernøje
Sekretær: Inger Marie Jensen,
»Toldmosegård«, Kalby, 4684 Holme Olstrup
Astrid Karstensen, Mønvej 37, Skibinge, 4720 Præstø
Poul Henning Madsen, Grønsundsvej 223, 4780 Stege
Tømrermester Svend Olsen, Bårse, 4730 Præstø
Gdr. Preben Snedgård, »Holløse Mølle«,
Skelby, 4160 Herlufmagle
Sparekassebestyrer Jens Peter Hansen, Fragevej 44,
Ørslev, 4760 Vordingborg
Marianne Woetmann Pedersen »Topkildegård«,
Skolevej 40, 4690 Haslev
Suppleant: Jon Nielsen, Løvtoften 62, 2630 Tåstrup
Suppleant: Annette Grothe Petersen
Arnesvej 19, 1. tv., 2700 Brønshøj

Elevforeningens bestyrelse:

Formand: Annette Grothe Petersen,
Arnesvej 19, 1. tv., 2700 Brønshøj. Tlf. 01 60 76 19
Næstformand: Søren Duelund Jensen,
Skovvej 9, 4682 Tureby. Tlf. 03 68 31 00
Sekretær: Helle Koch, Sandbjergvej 17,
3310 Ølsted. Tlf. 02 34 92 76
Susanne Rasmussen, Køgevej 23, 2. tv.,
4100 Ringsted. Tlf. 03 61 82 68
Tomas Blomquist, Spættevej 7,
3660 Stenløse. Tlf. 02 17 11 04
Peter Ottosen, Elmehusene 161,
2600 Glostrup. Tlf. 02 96 84 48
Suppleant: Tina Koch Hansen,
Lipkesgade 25, 3. th., 2100 København Ø.
Tlf. 01 42 68 17
Kontaktlærer på skolen:
Frank Nørby. Tlf. 03 76 41 72

Juniorbestyrelsen:

Solveig Tybjerg, Juulsvej 11,
4720 Præstø. Tlf. 03 79 11 35
Thomas Hennecke, Sønderhavevej 5,
Hyllinge, 4700 Næstved. Tlf. 03 74 40 02
Charlotte Boserup, Kildegård,
Kildegårdsvej 2, 4690 Haslev. Tlf. 03 68 12 82
Jesper Ellegaard, Ladbyvej 76,
4700 Næstved. Tlf. 03 73 85 33

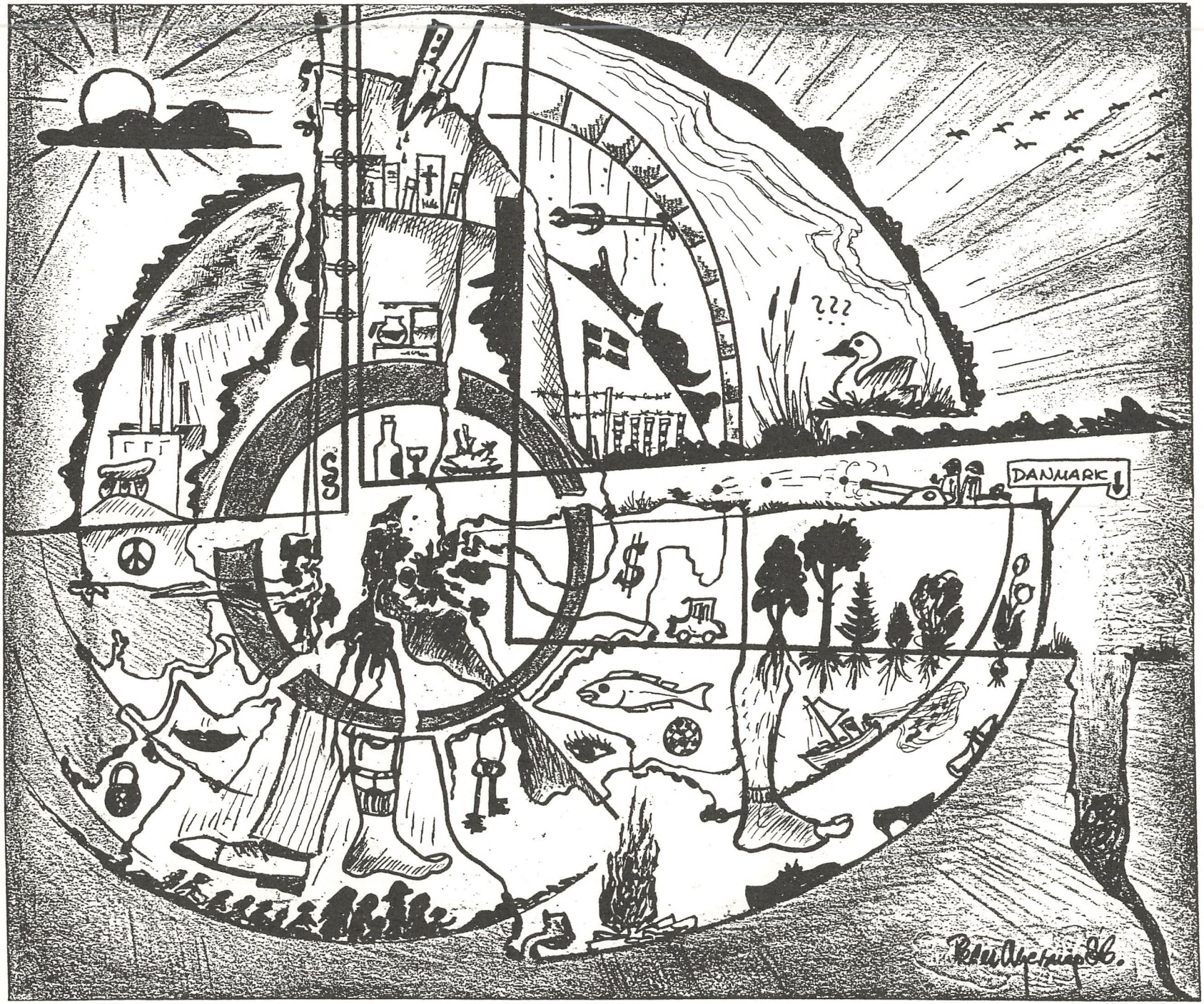
???
DANMARK
$
§